

KOMMUNESTYRET 2015–2019: 9. september er det kommunestyre- og fylkestingsvalg. Gi din stemme! FOTO: RAGNHILD I. HOEM

Takk for innsatsen! Gi din stemme 9. september

Markering for samhold og nærhet, og mot terror, vold, hatefulle ytringer og handlinger 22. august kl. 17 i Løkkehaven!

Moskéangrepet

Lørdag 10. august ble Al-Noor Islamic Centre utsatt for terrorangrep. Senere samme dag ble Johanne funnet drept. Les fellesuttalelsen fra Bærums politikere, og hvordan snakke med barn og unge etter dramatiske hendelser.

Side 5

Skole- og barnehagestart

Elevene er aktive deltakere i skoledagen anno 2019.

Side 10–11

Kildesortering på skolen

Nå starter kildesortering av mat, plast, glass, metall og papir på bærumsskolene.

Side 12

Bæringen

Bærum kommune
Kommunikasjonsheten
1304 Sandvika

baeringen@baerum.kommune.no

Bærum kommunes
hovedsentralbord 67 50 40 50

Ansvarlig redaktør
LISA BANG 67 50 37 33

Redaktør
SOFIE META 456 79 655
sofie.meta@baerum.kommune.no
RAGNHILD I. HOEM (i permisjon)

Redaksjon
VIGDIS BJØRKØY 67 50 38 62
vigdis.bjorkoy@baerum.kommune.no

MARIA HEE FURULUND
maria.furulund@baerum.kommune.no

Teknisk produksjon/trykk
Erik Tanche Nilssen AS, Skien.
55 000 eks.

Distribusjon Posten Norge AS
Får du ikke Bæringen i rett tid?
Ring Bærum kommune,
telefon 67 50 40 50

Redaksjonen avsluttet 5. august.

Annonse- og stofffrist
neste nummer: 9. september.

Den neste utgaven
kommer: 26. september.

VALG 2019

Mandag 9. september 2019 er det kommunestyre- og fylkestingsvalg.
Informasjon om valget blir oppdatert fortløpende på www.baerum.kommune.no/valg

Det vil fremgå av valgkortet du fikk i posten ca. 1 august hvor du skal stemme.
Åpningstiden for valglokaleene i Bærum er kl. 8–21. Du finner mer informasjon om hvert enkelt valglokale på www.baerum.kommune.no

Nytt i år: Tanum kirkesenter er nytt valglokale i Tanum krets

BEKKESTUA

Hovedbiblioteket, Bekkestua, storsalen, Gamle Ringeriksvei 44, Bekkestua

EIKSMARKA

Eiksmarka skole, gymsalen, Niels Leuchsvei 56, Eiksmarka

GRAV

Grav skole, gymsalen, Hosleveien 24, Jar

JAR

Jar skole, gymsalen, Storengveien 2/4, Jar

HOSLE

Hosle skole, gymsalen, Bispeveien 73, Hosle

HØVIK

Høvik skole, gymsalen, Gamle Drammensvei 119, Høvik

HØVIK VERK

Høvik Verk skole, gymsalen, Fjordveien 76, Høvik

JONG

Jong skole, gymsalen, Jongssvingen 5, Sandvika

KOLSÅS

Bærum Idrettspark, flerbrukshallen, Hauger skolevei 36, Rød

LESTERUD OG BÆRUMS VERK

Mølladammen skole, gymsalen (eget bygg), Lommedalsveien 239, Lommedalen

LOMMEDALEN

Lommedalen skole, festsalen, Gamleveien 132, Lommedalen

LYSAKER OG STABEKK

Stabekk videregående skole, gymsalen (eget bygg), Gamle Drammensvei 15, Stabekk

LØKEBERG

Løkeberg skole, den store gymsalen (eget bygg), Bærumsveien 340, Haslum

RYKKINN

Rykkinn skole avdeling Berger, forsamlingsalen, Leirdueveien 74, Rykkinn

SANDVIKA

Sandvika videregående skole, gymsalen, Elias Smiths vei 15, Sandvika

SKUI

Skui skole, festsalen, Ringeriksveien 242, Skui

SNARØYA

Hundsund idrettshall, flerbrukshallen, Snarøyveien 81, Fornebu

TANUM

Tanum kirkesenter (nytt valglokale), Tanumveien 133, Slependen

POLITISKE MØTER

- ▶ Formannskapet: 27. august, 24. september
- ▶ Klagenemnden: 2. september
- ▶ Kontrollutvalget: 26. august
- ▶ Planutvalget: 29. august, 19. september
- ▶ Valgstyret: 27. august, 11. september

Alle møtene holdes i rådhuset og er åpne for publikum. Møter i kommunestyresalen, formannskapsalen og ordførersalen kan følges på våre nettsider. Sakspapirer finner du her: www.baerum.kommune.no/politikk

Har du innspill eller kommentarer til innholdet i Bæringen? Send oss en epost

@

baeringen@baerum.kommune.no

Valgorganisasjonen 2019

Valgorganisasjonen forbereder og gjennomfører valget på vegne av Valgstyret i Bærum.

VALGORGANISASJONEN: Fra venstre: Sindre Lågvæn Hjetland, Siri Anne Bjørnbakken, Zulfkar Alam, Irene Jensen, Borgny Danielsen (leder valgorganisasjonen og sekretær for Valgstyret), Jarle Thorstensen, Stig Olai Kapskarmo og Guri Fuglesang. FOTO: SOFIE META

HUSK LEGITIMASJON MED BILDE!

Du trenger ikke valgkort, men husk legitimasjon. Legitimasjon kan være pass, førerkort eller bankkort med bilde.

TILBRINGERTJENESTE

Bærum Frivilligsentral kan bistå velgere med transportbehov til og fra valglokalet valgdagen. Ta kontakt på tlf. 979 49 356.

Hvis du har mulighet, la bilen stå på valgdagen.

FORHÅNDSSTEMMING I BÆRUM

Til og med fredag 6. september kan du avgi forhåndsstemme ved følgende forhåndsstemme-mottak:

- Bekkestua bibliotek
- Rykkinn senter
- Fornebu senter
- Senteret på Bærums Verk (*nytt i år*)
- Bærum rådhus, vestibylen (*nytt i år*)

Åpningstider

Mandag–fredag 19.–23. august kl. 10.00 – 18.00

Lørdag 24. august kl. 10.00–18.00

Søndag 25. august kl. 11.00–16.00 (kun rådhuset i Sandvika)

Mandag–fredag 26. august–30. august kl. 10.00–20.00

Lørdag 31. august kl. 10.00–18.00

Mandag–fredag 2. september–6. september kl. 10.00–20.00

Nytt i år: Søndagsåpent i Sandvika (rådhusets vestibyle) under **Byfesten søndag 25. august kl. 11–16.**

Du finner mer informasjon om hvert av de fem forhåndsstemmestedene på www.baerum.kommune.no/valg

STEMMERETT?

Du har stemmerett ved kommunestyre- og fylkestingsvalget dersom du oppfyller ett av disse kravene:

- Du er norsk statsborger og har fylt 18 år innen utgangen av 2019 og er, eller har vært, registrert bosatt i Norge.
- Du er statsborger i andre nordiske land (det vil si Danmark, Island, Finland eller Sverige) og har fylt 18 år innen utgangen av valgåret, og har vært registrert bosatt i Norge senest 30. juni i valgåret.
- Du er øvrig utenlandsk statsborger og har fylt 18 år innen utgangen av valgåret, og har vært registrert bosatt i Norge de tre siste årene før valgdagen. I dette tilfellet er det et krav at botiden har vært sammenhengende.

Er du innført i manntallet?

Manntallet er oversikten over alle som har stemmerett i en kommune. For å kunne stemme må du stå innført i manntallet i en kommune.

Alle personer med stemmerett føres automatisk inn i manntallet i den kommunen der de var registrert i Folkeregisteret som bosatt per 30. juni i valgåret. Dersom du har flyttet til en annen kommune etter 30. juni, er du fortsatt registrert i manntallet (og har stemmerett) i den kommunen du flyttet fra.

Du kan sjekke om du står i Bærum kommunes manntall. Du finner manntallet på en PC øremerket formålet i rådhusets vestibyle.

Krav om retting av feil

Dersom du mener at du selv eller andre uriktig er blitt innført i eller utelatt fra manntallet, kan du kreve at feilen blir rettet. Krav om retting gjelder feil, ikke flyttinger etter 30. juni 2019.

Send krav om retting og begrunnelse til: Bærum kommune, Politisk sekretariat, boks 700, 1304 Sandvika.

Velgere bosatt i utlandet i mer enn ti år må søke seg inn i sin siste bostedskommune.

Les mer på www.baerum.kommune.no/valg.

SYKE OG UFØRE KAN STEMME DER DE BOR – SØK INNEN 3. SEPTEMBER

Dersom du ikke kan komme til et valglokale på grunn av sykdom eller uførhet, kan du søke valgstyret om å få stemme hjemme eller der du oppholder deg.

Søknaden skal fortrinnsvis være skriftlig.

Du kan benytte søknadsskjema som ligger på kommunens nettside eller du kan du sende en egen søknad som skal inneholde følgende:

Navn, adresse, fødselsdato, telefon og årsak. Søknaden sendes Bærum kommune, Valgstyret v/Politisk sekretariat, Postboks 700, 1304 Sandvika eller e-post: valg@baerum.kommune.no **innen 3. september.**

Når kommunen har mottatt søknaden, vil det bli avtalt et tidspunkt fra **19. august til og med 6. september** hvor stemmemottakere fra kommunen vil komme hjem til deg for å motta din forhåndsstemme der.

VALGKORT OG ELEKTRONISK AVKRYSSING I MANNTALLET

Du trenger ikke valgkort for å stemme, men det letter arbeidet med å registrere deg som velger.

På valgkortet vil det stå hvilken valgkrets og hvilket valglokale du tilhører. Ta med valgkortet når du skal stemme, da går gjennomføringen raskere fordi det er en strekkode på valgkortet som leses av håndskanner. Alle som avgir stemme på valgdagen 9. september vil bli krysset av i et elektronisk manntall.

Du oppfordres til å benytte ditt eget valglokale, men det er fullt mulig å avgi stemme i hvilket som helst valglokale i Bærum. På kommunens valgsider finner du en egen side for hvert enkelt av de 18 valglokalene i kommunen.

Husk: du kan kun avgi stemme i din egen kommune på selve valgdagen!

STEMMEMOTTAK VED HELSE- OG SOSIALINSTITUSJONER

Forhåndsstemming på helse- og sosialinstitusjoner foregår fra 19. august til 6. september. Det er kun én dags stemmegivning på den enkelte institusjon.

Ta kontakt med den enkelte institusjon for mer informasjon eller se www.baerum.kommune.no/valg

Kirkevalget 2019

Ved kirkevalget 2019 skal det velges menighetsråd/fellesråd og medlemmer til bispedømmerrådet/Kirkemøtet. Valget finner sted 9. september kl. 8–21 i lokaler nær kommunestyre- og fylkestingsvalget.

Stemmerett har medlemmer av Den norske kirke som vil ha fylt 15 år innen 31. desember 2019, er folkeregisterført som bosatt i soknet og innført i manntallet på valgdagen.

Forhåndsstemming

Du kan forhåndsstemme til og med 6. september. Ta med valgkort og legitimasjon. Forhåndsstemming i annet sokn enn der man har stemmerett, må gjøres innen 1. september.

Forhåndsstemming på Kirketorget i Brambanigården, Rådhusstorget 5, Sandvika, mandag–fredag kl. 09–15 til og med

6. september. På menighetskontorene vil åpningstider og dager variere, se www.baerumkirken.no

Valgkort

Valgkortet angir tid og sted for valget. Den som mottar valgkort, men ikke er medlem i Den norske kirke, og den som er medlem, men ikke mottar valgkort, bes kontakte menighetskontor/Kirketorget for å få rettet opplysningene.

Ettersyn av manntall

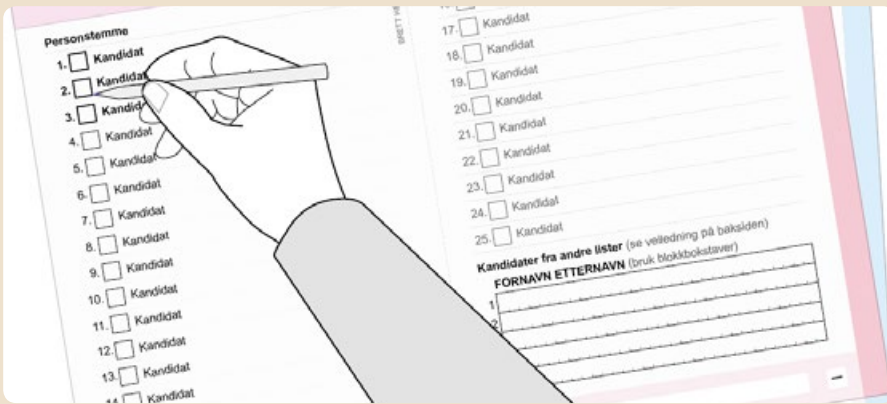
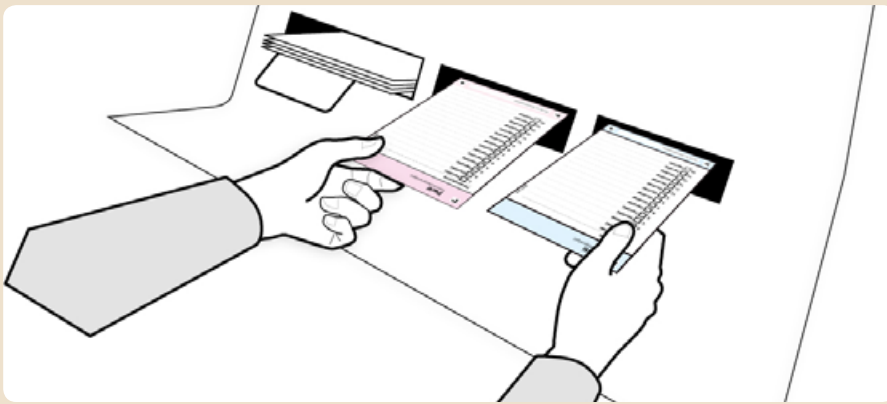
Kirkelig manntall ligger ute for ettersyn på menighetskontor/Kirketorget i kontorenes ordinære åpningstid til 1. september. Eventuelle feil i manntallet kan kreves rettet. Kravet skal være skriftlig og begrunnet før 1. september for å få med endring i manntallet til valgdagen.

Mer informasjon på www.kirkevalget.no

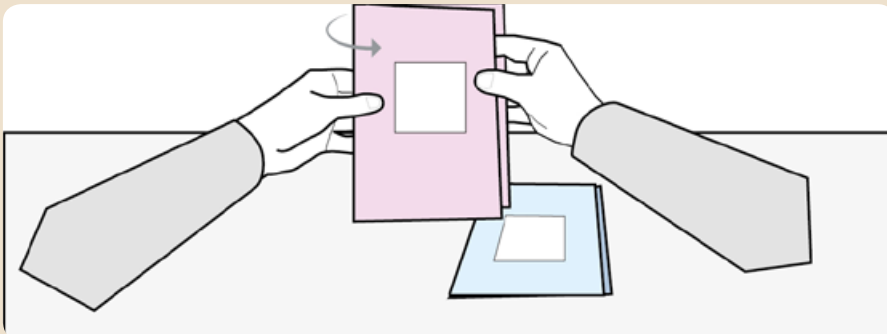

DEN NORSKE KIRKE

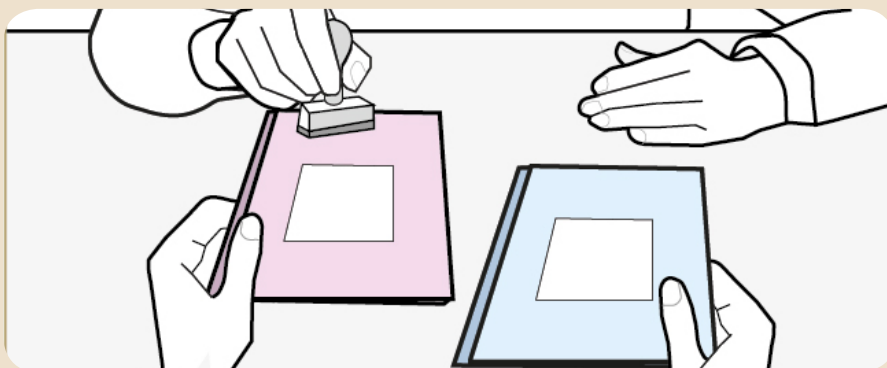
SLIK STEMME DU PÅ VALGDAGEN

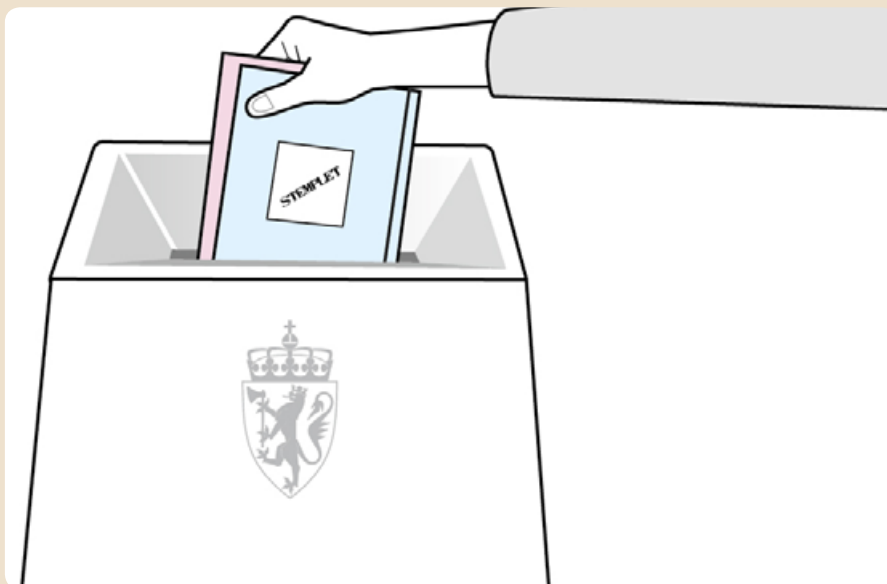
1. Gå til **avlukket** og finn stemmesedlene du vil bruke, husk at det er to valg: kommunestyre- og fylkestingsvalg. Gjør eventuelle endringer på stemmesedlene.

2. **Brett stemmesedlene** med partinavnet inn og feltet for stemping ut slik at ingen kan se hva du stemmer. Det skal ikke brukes konvolutt eller noe omslag rundt stemmesedlene.

3. Gå til **avkrysserbordet**, vis legitimasjon og bli krysset av i manntallet. En valgfunksjonær stempler utsiden av stemmesedlene dine.

4. Legg de **stemplede** stemmesedlene i urnen.

HVORDAN ENDRER DU PÅ STEMMESEDLENE?

Stemmeseddelen avgjør hvilket parti du stemmer på. Dersom du ønsker å påvirke hvilke kandidater som blir valgt, må du gi personstemmer til disse kandidatene. Det er opp til deg om du vil endre på stemmeseddelen ved å gi personstemme.

Ved kommunestyrevalget (lyserød seddel) kan du:

- Gi personstemme ved å sette kryss i ruten foran navnet. Du kan gi personstemme til så mange kandidater som du vil.
- Skrive kandidatnavn fra andre partier i et eget felt på stemmeseddelen (en såkalt slenger). Vær oppmerksom på at når du gir personstemme til kandidater fra andre partier, vil en del av stemmen din bli overført til det andre partiet. Verdien av stemmen din for det partiet du stemmer på blir tilsvarende redusert. Du kan føre opp inntil tolv slengere.

Ved fylkestingsvalget (lyseblå seddel) kan du:

- Gi personstemme ved å sette kryss i ruten foran navnet. Du kan gi personstemme til så mange kandidater du vil.

12 INNLEVERTE LISTEFORSLAG TIL KOMMUNESTYREVALGET 2019

1. Arbeiderpartiet
2. Fremskrittspartiet
3. Høyre
4. Kristelig Folkeparti
5. Liberalistene
6. Miljøpartiet De Grønne
7. Partiet De Kristne
8. Pensjonistpartiet
9. Rødt
10. Senterpartiet
11. SV - Sosialistisk venstreparti
12. Venstre

18 INNLEVERTE LISTEFORSLAG TIL FYLKESTINGSVALGET 2019

Listeforslag til fylkestingsvalget 2019 ligger ute på Viken fylkeskommune sin nettsider: www.viken2020.no

ER DU UTENBYS STUDENT?

Husk at du må forhåndsstemme hvis du ikke oppholder deg i din hjemkommune på valgdagen 9. september!

Du kan forhåndsstemme i din studiekommune eller i hvilken som helst annen av landets kommuner frem til og med fredag 6. september. Sjekk sted og åpningstid på den enkelte kommunes nettside Du trenger ikke valgkort, men husk legitimasjon!

Angrepet på moskeene i Bærum

Gruppelederne i Bærum kommunestyre tar på det sterkeste avstand fra og fordømmer terrorangrepet mot moskeene til Al-Noor.

Det var også med sjokk og sorg vi mottok meldingen om drapet på Johanne Zhangjia Ihle-Hansen og tragedien som har rammet hele familien. Vårt samfunn har mistet en livsglad jente så alt for tidlig.

Når terroren rammer en av våre menigheter, rammes vi alle, alle religioner, alle lokalsamfunn, hele

bærumssamfunnet og nasjonen. Derfor er tiden inne for å mobilisere kvalitetene i bærumssamfunnet. Vi vil at samhold og nærhet skal vinne over hatefulle ytringer og handlinger. Fordommer mot mangfold skal møtes med raushet og kunnskap. Vi skal trygge hverandre, barn og voksne.

Vi ønsker å forsterke vårt viktige arbeid for å bekjempe negative holdninger og hatefulle ytringer som ligger bak terror og vold.

Vi ønsker en valgkamp i Bærum med tydelige politiske budskap og

gode diskusjoner. Vi skal vise respekt for hverandre og presentere våre meningsforskjeller på en saklig og konstruktiv måte. Vi ønsker å gå foran som et godt eksempel.

I forbindelse med Sandvika byfest skal vi invitere til en markering 22. august for samhold og nærhet, og mot terror, vold, hatefulle ytringer og handlinger.

Sammen skaper vi fremtiden. Mangfold og raushet skal kjenne-tegne vårt samfunn.

Lisbeth Hammer Krog, ordfører, Ole Kristian Udnes, varaordfører, Bjørn Røtnes, Høyre, Kjell Maartmann-Moe, Arbeiderpartiet, Ole Andreas Lilloe-Olsen, Venstre, Ida Ohme Pedersen, Fremskrittspartiet, Nikki Schei, MDG, Kaare Granheim, KrF, Harald Sævareid, SV, Kjell Ole Heggland, Pensjonistpartiet, Stein Stugu, Rødt.

– Viktig å gi plass til følelser

Når skremmende hendelser skjer som terror og drap gir det forventede og uforventede reaksjoner hos barn og unge, og foreldre kan føle seg usikre på hvordan de skal håndtere det. Katja Nyman, psykologspesialist, Psykisk helseteam for ungdom, forteller om hvordan du kan snakke med barn og unge etter traumatiske hendelser.

SOFIE META

BÆRUM: Mennesker reagerer ulikt på traumatiske hendelser. Barn og unge har først og fremst behov for trygge og omsorgsfulle voksne når kriser og krevende situasjoner oppstår.

– Det er ikke farlig med følelser hverken hos barn eller voksne, det viktige er å hjelpe barn og unge med å gi plass til de, sier Nyman. – De voksne som er tett på og kjenner barnet har en viktig oppgave i å forsøke å gi den enkeltes reaksjoner passende fokus og oppmerksomhet. Det kan

KATJA NYMAN, psykologspesialist, Psykisk helseteam for ungdom.

bety samtaler, hjelp til fokus på andre viktige og gode ting, eller at de voksne gir rom til at hverdagen går mest mulig sin vante gang.

Normale reaksjoner

Det er viktig å understreke at barn og ungdom som regel reagerer helt normalt på traumatiske hendelser, mener Nyman.

– Den maktesløsheten og usikkerheten som vi voksne selv føler etter hendelser som terror og drap kan gjøre det vanskelig for oss å vite hvordan vi skal takle barn og unge, sier Nyman.

Hvordan man tar opp temaet og informerer må tilpasses det enkelte barn og alder. Det er viktig å respektere dersom barnet eller ungdommen ikke ønsker fokus på det.

Profesjonell hjelp

I noen få tilfeller trenger foreldre og voksne rundt hjelp av profesjonelle til hvordan takle tilværelsen etter slike hendelser. Det er det viktig at de får.

– Det aller viktigste er imidlertid at voksne som er tette på ikke trekker seg unna, unngår å snakke

«Vær rolig, omsorgsfull og snakk i enkle, korte setninger i et lettfattelig språk, spesielt dersom barnet er urolig. Forsøk å være naturlig og ha passelig fokus på hendelsen.»

Katja Nyman, psykologspesialist

om eller blir redd for å være sammen med barnet i det som er vanskelig å forstå og ta inn, sier Nyman. – Det som trengs er sunn fornuft, omsorg, empati og å være en tilgjengelig lytter når det trengs.

Bærum kommune planlegger en rekke møter og seminarer om tema som handler om å snakke med barn i tiden fremover. Disse annonseres løpende.

BARN OG UNGE har behov for trygge og omsorgsfulle voksne når kriser og krevende situasjoner oppstår.

Heltemodig innsats

SKUI: Heltene våre, Mohammed Rafiq og Mohammed Iqbal forhindret et langt mer alvorlig angrep. De holdte gjerningspersonen nede til politi ankom. – Jeg vil rose den heltemodige innsatsen fra menighetens medlemmer som fikk stoppet angrepet, sier ordfører Lisbeth Hammer Krog.

FOTO: TERJE PEDERSEN / NTB SCANPIX

ORDFØRERENS SPALTE

Respekten for hverandre

Al-Noor moskeens svar på angrepet lørdag 10. august er å invitere til åpenhet og dialog. Det er en moden, raus og klok tilnærming, for når vi kjenner hverandre kan vi bygge ned fordommer. Jeg vil oppfordre alle menighetene og organisasjonene til å invitere inn – det bidrar til kunnskap og respekt.

De politiske partiene har valgt å stå sammen om å fordømme angrepet og gjennomføre en valgkamp i Bærum med tydelige politiske budskap der vi viser respekt

for hverandre og våre meningsforskjeller. Vi vil at samhold og nærhet skal vinne over hatefulle ytringer og handlinger. Fordommer mot mangfold skal møtes med raushet og kunnskap. Vi skal trygge hverandre, barn og voksne. På den måten kan vi bidra til å vise at vi står opp mot de holdninger gjerningsmannen representerer.

Statsminister Erna Solberg ga et råd etter angrepet som vi alle bør ta til oss: «Ikke snakke velgerne (og andre) etter munnen, men stå for dine

verdier. Rasistiske eller hatske uttalelser møtes med: *Slik kan du ikke si, dette er helt urimelig.*» Vi må alle ta et ansvar for å våge dette!

Etter terrorangrepet mot moskeen på New Zealand kom topp-politikere og selskaper fra en rekke land sammen for å diskutere hvordan man kan stoppe spredning av terror, voldelig ekstremisme og hatefulle ytringer på nett. Det er viktig at slike initiativ ikke bare oppstår etter et angrep, for så å gradvis forstumme. Vi har fått en forpliktelse til handling.

Derfor er alle de politiske partiene i Bærum enige om å forsterke vårt viktige arbeid for å bekjempe negative holdninger og hatefulle ytringer som ligger bak terror og vold.

Vi ønsker ikke et Bærum der barn og voksne opplever utrygghet og utestengelse på grunn av sin religion eller etnisitet. Derfor setter jeg så stor pris på Al-Noor moskeens invitasjon til åpenhet. Det er et viktig skritt i riktig retning.

Lisbeth Hammer Krog
ordfører

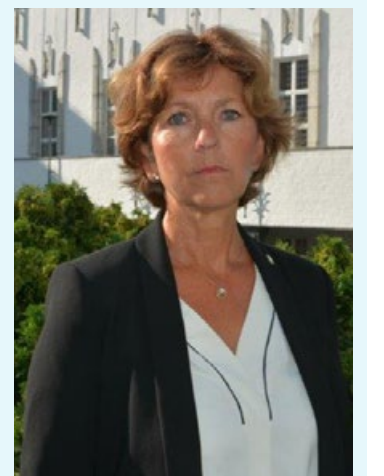

FOTO: PRESSEFOTO

Glimt fra bo- og behandlingssentrene

RESTAURANTKVELDER GIR FINE OPPLEVELSER

Hvite duker, levende lys og taffelmusikk; det er dekket til restaurantkveld. Flere av bo- og behandlingssentrene i Bærum lager restaurantopplevelser for beboere og pårørende. Maten kommer fra Bærum Storkjøkken og tilbakemeldingene fra gjestene er gode. – De er spesielt fornøyde med at de kan være sammen som en familie og ha et måltid sammen som ligner en restaurantopplevelse, sier Arne Mæhlum som er tjenesteleder ved Lønnås bo- og rehabiliteringssenter. De arrangerer restaurantkvelder annen hver måned.

FOTO: ARNE MÆHLUM

Babyglede

Barn fra barnehager og skoler besøker jevnlig flere av bo- og behandlingssentrene i Bærum. På Stabæktunet bo- og behandlingssenter er ønsket nå å starte et prosjekt sammen med helsestasjonene, der babyer og foreldre i permisjon kommer på besøk. – Slike generasjonsmøter sprer mye glede blant våre beboere, sier tjenesteleder Irene Jensen.

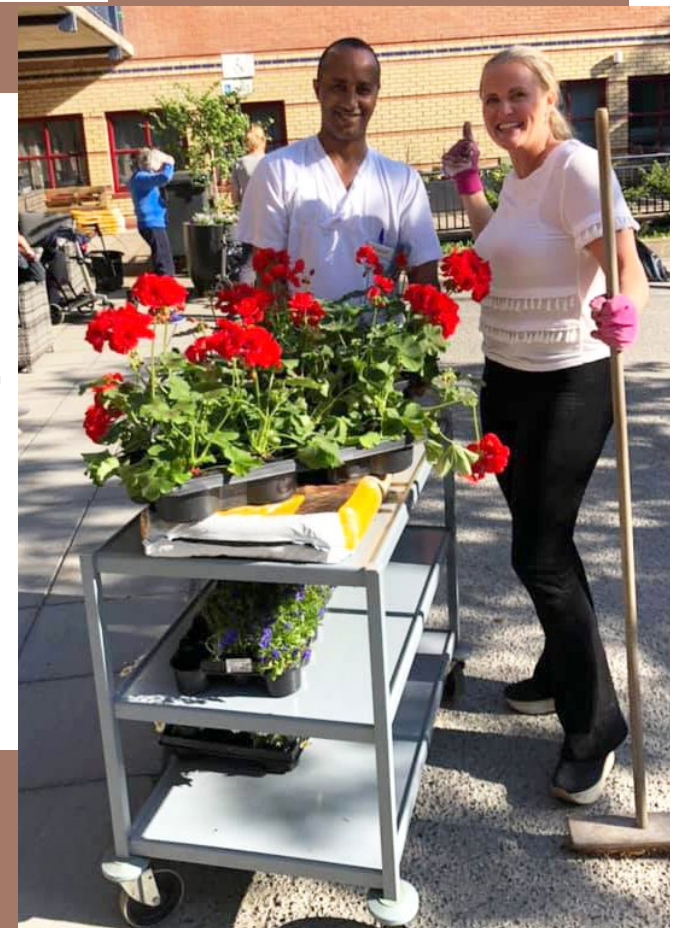
FOTO: HILDE MARIE SØRBYE MELHUS

Hagearbeid, grilling og is

Ved Stabæktunet bo- og behandlingssenter deltok beboere, pårørende, frivillige og medarbeidere på vårdugnad for å gjøre uteplassen pen til 17. mai. Det ble utført lettere hagearbeid, vasking av utemøbler og kosting, etterfulgt av grilling, kaffe og is.

FOTO: HILDE MARIE SØRBYE MELHUS

Skip O'hoi!

I løpet av sommeren ble det gjennomført 30 båtturer på fjorden for beboere ved sykehjem i Bærum. Turene gikk fra Sarbuvollen Båttforening på Høvik, i en spesialtilpasset båt som også kunne ta med seg rullestolbrukere. – Beboere får mulighet til å oppleve sol, sjøluft, bølgeskvulp, fiske og skrøner om hvor stor fisken var. Det er rett og slett en god sommeropplevelse i godt selskap med skipper Kirsi Ojala, sier seksjonsleder Tove Hagen Venås.

FOTO: HARALD WAUGH

Middag klokken 16

Middagene ved omsorgsboliger for eldre og ved bo- og behandlingssentrene er flyttet til klokken 16, slik at beboerne sikres fire hovedmåltider. – Senere middagsserverting gir større rom for matserving mellom måltidene ved behov, sier kommunalsjef for pleie og omsorg, Morten Svarverud.

KVELDSÅPENT PÅ DAGAKTIVITETSSENTER

Dagaktivitetssenteret ved Valler bo- og behandlingssenter har startet et pilotprosjekt på kveldstid. Tilbudet er for eldre, hjemmeboende personer. Hensikten er å skape gode opplevelser og meningsfulle hverdager med sosialt samvær og god mat. I tillegg skal tilbudet bidra til nødvendig avlastning for de nærmeste pårørende. Dagaktivitetssentret er åpent to kvelder i uken, tirsdag og torsdag, samt på dagtid hver lørdag.

FOTO: MARIT HELENE SUNDBY

Seniorsenteret

– mer enn kaffe og vafler

Seniorsentrene i Bærum kan tilby et helt spekter av kurs, foredrag og andre aktiviteter, som passer alle aldersgrupper. – Vi må være aktuelle, slik at vi gjenspeiler interessene til de eldre, sier Arne Harald Foss, tjenesteleder for seniorsentrene.

VIGDIS BJØRKØY

BÆRUM: – Det er seniorene selv, de frivillige og medarbeiderne som lager de gode tilbudene ved seniorsentrene, sier Foss. Han understreker at tilbudet må gjenspeile interessene i målgruppen for sentrene, også for de yngste.

– Seniorene skal blant annet ha møteplasser, dyrke nye og gamle interesser, trene og skape seg et nytt sosialt nettverk, sier Foss. – Attraktive og nyttige tilbud er nøkkelen her.

Helsetilbud for eldre

At det å bli eldre fører til helseutfordringer, er helt opplagt. Kroppen henger ikke alltid med.

Det er flere helsetilbud rundt på seniorsentrene. Alt fra kostholdsveiledning, kurs i livsmestring, sorgegrupper til trening og yoga. Noe for enhver.

Miljøet skapes av deltakerne

Bærums seniorsenter har et vell av gode tilbud. For å stadig forbedre tilbudene, må sentrene jobbe sammen med brukere og ledelse ved hvert enkelt seniorsenter.

BÆRUM har 13 seniorsenter. Det betyr et hav av tilbud til alle seniorer i kommunen – alt fra treskjæring og yoga til datakurs og, som på bildet fra Henie Onstad seniorsenter, turer – med eller uten sykkel. Fra venstre: Toril Bentzen, Kate Wilson, Unn Skjeldal, Siss Løvstad og Wenche Håttun. FOTO: VIGDIS BJØRKØY

– Dette gjøres i dag, men vi må i stadig større grad ha fokus på å drive med utvikling og nyskaping inn i fremtiden, sier Foss.

Aktivitetstilbud ved seniorsentrene

Alle er velkommen til et senter som

har tilbud som frister. Programmet blir sendt ut hver vår og høst til alle over 67 i kommunen.

– Vi har blant annet treskjæring, diskusjonsgrupper, bokklubb, biljard og bridge, shuffleboard, filosofi- og diskusjonsgrupper og mange andre tilbud. Vil du bevege deg kan du bli

med på Qigong, yoga, jazzballett, hardtrim, dans og tur. Andre tilbud er brunch med yatzy, engelsk samtale, sy- og strikketreff. Tilbudene

varierer fra senter til senter, sier Foss. – Vi ønsker alle hjertelig velkommen til seniorsentrene i høst!

FAKTA

Mer informasjon finner du på www.baerum.kommune.no/seniorsentrene

Smakebiter fra seniorsentrenes program – velkommen til alle!

30. august kl. 11.30, Stabekk og Jar

«Ølets historie»

Petter Nome, direktør for Bryggeri- og drikkevareforeningen.

5. september kl. 16, Haslum

Jazzkonsert med Blended Horns

Salg av pai med salat fra kl. 15.

18. september kl. 12, Rykkinn

«Flere perler fra Tenerife, El Hierro og La Palma»

Marit Sørum, foredragsholder.

3. september kl. 11, Skui

«Musikk for dansesko»

Georgi Deltchev, musiker.

5. september kl. 12, Ringhøyden

Valgdebatt

Partiene stiller med én representant. Dagens ordstyrer er Tor Christian Bakken.

19. september, kl. 17.30,

Henie Onstad

Viseaften

Ved Lars Klevstrand. Vi serverer snacks og vin. Ingen påmelding.

4. september kl. 11.30, Østerås

«USA – to år med Trump»

Bjørn Hansen, tidligere journalist og utenriksreporter i NRK. Stjernemøte - 100 kr inkludert kake og kaffe.

12 september, kl. 12.30, Ekeberg

«Tanker og humor om det å bli eldre – ved en av dem»

Odd Grann, foredragsholder.

5. september kl. 11.30, Kolsås

Sjøsprøytensemblet

Askerjazz

12. september kl. 11, Lommedalen og Bærums Verk

«Fra primstav til yr. Løst og fast om vær og klima»

John Smits, meteorolog.

5. september kl. 12.30, Snarøya

«10 gode historier fra et langt liv som journalist og bistandsarbeider»

Halle Jørn Hansen, foredragsholder.

17. september kl. 12,

Tanum og Jong

«Jagerflygernes krigsinnsats. Påkjenninger, overtro og psykiske reaksjoner.»

Cato Guhnfeldt, journalist og forfatter.

SANDVIKA SENIORSENTER

«På loffen. Landstrykere og vagabonder langs norske landeveier»

Thor Gotaas, forfatter og folklorist, besøker seniorsenteret i Sandvika med et foredrag om mennesker som beveger seg mer enn vanlig. Gotaas er særlig opptatt av outsiderne i samfunnet. Forfatterskapet omhandler emner som idrettshistorie, særlig skihistorie, vagabonder og taterfolket. Ta turen og få en historisk reise, presentert av en usedvanlig begavet forteller.

Sandvika seniorsenter, Forum +, 29. august kl. 12

PÅ SCENENE

Byscenen i Byparken

Fredag 23. august

21.00 ParkShow med Prime Time Orchestra

Lørdag 24. august

10.30 PK: Naturfagshow for barn

12.30 Paradeshow med Smågardistene

Monstre fra Franzefoss

Serbisk folkedans

BærMuDa

Kirsti Skullerud Ballett- og dansestudio

Bærum Barneteater

KGB dans og ballett

Bærum Shotokan Karate

BærMuDa Mini

Bærum Skøyteklubb

13.45 Happy Feet

14.00 Den norske Ballettskole Bærum AS

14.40 Sandvika Musikkorps

15.15 Internasjonalt kor

16.00 Høvik Janitsjarkorps

17.10 Opus 82

18.10 Riot Boots - Blues og rock

19.30 Bærum Bluesband

21.00 The Cuban Spectrum project - Cubansk/Norsk jazz

Søndag 25. august

11.00 Gudstjeneste med prest Ånund

Hardang og organist Tord Gustavsen

12.30 Asker og Bærum Ungdomskorps

13.30 Bærum Symfoniorkester

14.30 Stabekk Janitsjarkorps

15.15 Focus Dance

15.40 Stabekk turnforening

Bærum Kulturhus

Lørdag 24. august

12.00 Åpen prøve på forestillingen Sleeping Beauty, Pure og A/WAY

12.00/13.00 Kulturquiz med flotte premier

14.00 Omvisning i kulturhuset

Se www.baerumkulturhus.no for detaljert program

BAKgården

Fredag 23. august

16.30 Bærum Kammerkor

17.00 SandvikaKoret

18.00 Gamle Sandvika Storband

19.30 TMG TommyGun

20.30 Vokando

21.30 Erik & the Majors

Lørdag 24. august

11.00 Dissis It

11.45 Sandvikens Mandskor

12.30 SaxEntusiastene

13.30 Haslum Pust & Blæs

14.15 Bærum Unge Strykere

15.00 Bærum Salongorkester

16.15 Sandvika Storband

17.30 Grav Storband

18.45 Runde Trio

19.45 Ugly Jack

Søndag 25. august

11.00 Josefine Hellerud

11.30 Cecilie Rønning Sangskole

12.00 Bærum viseklubb

12.45 Bærum Verk Musikkorps

13.15 Opera til folket

14.45 Oslo Telefonikerne

15.30 Henrik Wigestrands Troika

16.15 Mellom-Blæs Veterankorps

17.15 The Society of Poor Academics

Barcoascenen

Lørdag 24. august

11.00 Fjøs-sangerne

13.00 Internasjonale innslag

15.30 Viken-debatt

Søndag 25. august

11.00 Bærumkoret

12.00 Lommelerkene

13.00 MDG med band

14.00 Verden i kunnskapssenteret: Eritreisk popband, Rap med Dirok Namu, Dans med Adam Diab, Sang med Frida Sofie Grimsrud, Mukwa Marimba med gjesteartist Blessing Chimanga fra Zimbabwe

ParkShow med Prime Time Orchestra & Georgie Fame

Fredag kl. 21 - 23 på Byscenen

Prime Time Orchestra leverer i år nok et nytt show på Byscenen. Denne gang med en stor stjerne hentet fra England - Georgie Fame!

Vi får også et gjensyn med danske Majken Christensen som var med på ParkShowet i 2018. Gled dere!

PK presenterer: Naturfag Rocker enda mer!

Lørdag kl. 10.30 på Byscenen

Med nye eksperimenter, en god porsjon humor, galskap og ikke minst KUNNSKAP, kan man ikke annet enn å la seg begeistre når en entusiastisk PK viser frem flammer, røyk, smell og konkurranser på en måte som bare han kan!

Barnas Superkino
hos ODEON
kino søndag
kl. 10 - 16

AmCar og Kom og dans
Lørdag kl. 10 - 17
På Kadettangen

Parade
Lørdag kl. 12
Oppmøte i rådhusets borggård kl. 11.30

KADETTANGEN OG ELVEPROMENADEN

Elvepromenaden - markering

Torsdag kl. 18

Nå åpner deler av den nye flotte elvepromenaden i Sandvika. Bærum kommune og ordfører Lisbeth Hammer Krog inviterer til åpning og så kan plassen foran gamle Musikkflekken med uteservering inntas. Velkommen!

Thomas Tivoli

Torsdag og fredag kl. 16 - 21

Lørdag kl. 10 - 21

Søndag kl. 11 - 17

Thomas Tivoli besøker Kadettangen under byfesten. Alle små kan kose seg med hyggelige karusellturer som kiler i magen. Men de litt større bør holde seg fast! Her går det fort, langt og høyt!

Idrettstorget

Lørdag kl. 10 - 17

Søndag kl. 11 - 16

Idretter for alle og enhver besøker Kadettangen under byfesten. Prøv fekting, svømming, volleyball eller taekwondo. Mer enn 20 ulike idrettsgrener kan prøves under byfesten!

Dragebåter

Søndag kl. 11 - 16 ved stupetårnet

Oslo dragebåtclub er på plass med 12 meter lange dragebåter. Bli med på dragebåttrace med 2 tonn tunge båter som må roes av opp mot 20 personer!

Møt Elias

Søndag kl. 12 - 16 ved dypvannskaia

I år kommer både Redningsskøyta og Elias til byfesten for å lære alle barn og voksne om sjørett. Har du lyst på en båttur, så står Elias klar til å ta deg med! Alle barn som kjører Elias får Eliasgave.

Foto: Anna Leah Poppe

LØKKEHAVEN OG KJØRBOTANGEN PARK

Sirkuslandsbyen

Fredag - søndag

Velkommen til en ny sirkusfestival under byfesten i den vakre Kjørbotangen park.

Løkkemarked og Handmade in Norway

Lørdag kl. 10 - 17

Søndag kl. 11 - 16

Sandvikas vakreste område - Løkkehaven, byr på et godt gammeldags og veldig hyggelig marked.

Mormors kafé

Lørdag kl. 10 - 17

Søndag kl. 11 - 16

Vikinglandsby

Lørdag kl. 10 - 17

Søndag kl. 11 - 16

Vikinger fra Borre vikinglag trives godt i Sandvika og slår nok en gang leir bak Sandvika vgs. Her kan du lære håndverk, historie og kultur fra Norges storhetstid.

Minibondegård

Lørdag og søndag kl. 11 - 16

I Løkkehaven kan du besøke alpakaer og koselige små lam og kanskje finner du også noen overraskelser rett over Løkke bro, ved Sandvika vgs.

Sjakkturnering

Lørdag og søndag kl. 12

KULTURNATT ELVELANGS

Lørdag kl. 22 - 00

Hvor Kulturnatten begynner og hvor den ender vites ikke, men vandrer du mellom Løkkehaven og Rigmorbrygga får du oppleve franske sirkusartister, modige flammeslukere, vakre operaperler, myke jazztoner, magisk lyssatte installasjoner og mye mer. Velkommen til Kulturnatt elvelangs!

RÅDHUSPARKEN

Sykkelbane

Torsdag - søndag

En 20 x 10 m stor sykkelbane står parat i Rådhusparken under hele byfesten. Her er det bare å boltre seg for store og små!

Lær å reparere din egen sykkel

Lørdag kl. 10 - 17

Søndag kl. 11 - 16

Resykkelert (ARBA) og Norsk Folkehjelp stiller opp med sykkelkyndig mannskap for å lære deg å reparere din egen sykkel.

Sykkelcatwalk

Lørdag kl. 13.30 og 15

Årets catwalk presenterer de lekreste, stiligste og morsomste el-syklene med tilhørende bager, sykkelvesker, klær og hjelmer. Her er noe for enhver smak - også for de som ikke vil få ødelagt hårsveisen!

Sykkelrebusløp

Søndag kl. 12 - 15

Ta med familien og bli med Asplan Viak på sykkelrebusløp. Sykle i det tempoet du måtte ønske, løs rebuser og finn poster over hele Sandvika. Alle som klarer postene er med i trekningen av fine premier!

BYPARKEN

Lek og moro

Lørdag kl. 10 - 17

Søndag kl. 11 - 16

I Byparken blir det leker for store og små. Sammen med elever fra Sandvika vgs kan du lage masker, dekore kunstbøker og lage hånddukker. Eller du kan lage film med Mediaverkstedet, lære sirkustriks av Cirka Cirkus og bli ansiktsmalt.

Cie Laforaine

Lørdag kl. 10 - 17

Søndag kl. 11 - 16

De kommer med puslespill, gyngefisker, karuseller, gitarer, kostymer, gigantiske damer og hattemakeri. Helt fra Frankrike reiser de for å lage farger og sirkus under Sandvika Byfest.

Foto: Marte Nordahl

Politiets dag

Lørdag kl. 11 - 15 ved Rådhusbroen

Også i år vil Politiet markere Politiets dag under byfesten. Med politibiler og motorsykler inntar de området på Rådhusbroen rett over Byscenen. Politibåten finner du på Kadettangen, og de flotte politihestene ledsager årets parade!

MARKED

Matmarked

på Otto Sverdrups plass

Torsdag - fredag kl. 11 - 18

Lørdag kl. 10 - 18

Søndag kl. 11 - 17

Marked i gågata og på Rådhusstorget

Fredag kl. 11 - 18

Lørdag kl. 10 - 18

Søndag kl. 11 - 17

Marked i Claude Monets allé

Lørdag kl. 10 - 17

Foto: Marte Nordahl

Skolestart for 16 080 barn og unge

Skoledagen anno 2019

De største endringene i skolen de siste tiårene er endrede elev- og lærerroller, endret fokus fra kunnskapsoverføring til utvikling av kompetanse, og digitalisering. Det er ikke lenger sånn at lærer hovedsakelig står bak kateteret og forklarer elevene ting de skal kunne og huske - nå er elevene aktive deltakere.

SOFIE META

BÆRUM: Lesing, skriving, regning er i dagens skole likestilt med digitale ferdigheter. I Bærum kommune har alle elever og lærere hvert sitt nettbrett.

– Å gjøre skolehverdagen digital handler om nye måter å lære på. Det handler om å gi elevene mulighet til å lære gjennom å utforske, skape, reflektere, være kritiske og å samarbeide, sier Ingunn Bremnes Stubdal, spesialrådgiver i Grunnskoleavdelingen.

Med nettbrett har elevene alt skolearbeid på ett sted. Det gjør at de kan jobbe med skolearbeid når som helst, hvor som helst og med hvem som helst. Elevene bruker film, innlesning, diktafon - muligheter som ikke fantes for bare få år siden.

– I følge en evaluering bærumsskolen har gjort av Digital skolehverdag er undervisningen med nettbrett mer variert, motiverende og inkluderende, samtidig som lærerne opplever det lettere å tilpasse og differensiere opplæringen, sier Bremnes Stubdal. – Vi ser også at lærere opplever å komme nærmere den enkelte elev og får bedre

oversikt over elevenes læring gjennom bruk av digitale verktøy.

Relasjonsledelse

All læring i skolen er avhengig av en god relasjon mellom lærere og elever, og mellom elever. Lærere som er respektfulle og inkluderende legger et godt grunnlag for gode relasjoner elevene imellom.

Lærerens første oppgave er å bli kjent med hver enkelt elev og bygge en tillitsfull relasjon. Lærere som har gode og personlige relasjoner til elevene skaper lærelyst og motivasjon.

– De første ukene på høsten er viktige, da jobber vi mye med å bli godt kjent med hverandre i klassen, sier Levi Nesbakken, kontaktlærer på Mølladammen skole.

Krav til kunnskap

Skolene er ikke lenger utstyrt med svart tavle og kritt. Tavlen er erstattet med smartboard og andre digitale hjelpemidler. Det viktigste i skolen ligger likevel fast - opplæringen skal være relevant for barn og unge og gi dem kunnskap, ferdigheter og kompetanse slik at de kan møte morgendagens utfordringer i arbeid og fritid.

Det er mindre krav til at elevene, som tidligere, skal kunne litt om alt. Isteden er dybdelæring et av tre områder bærumsskolen har valgt som skal støtte videreutvikling av undervisningspraksis og kollektiv profesjonsutvikling på skolene.

– Med dybdelæring utvikler

Vi vet ikke hvilke krav og forventninger som vil møte elevene i deres fremtidige studie- og arbeidsliv. Derfor må vårt viktigste bidrag være å legge til rette for at våre barn og unge lærer å lære.

Siv Herikstad, skolesjef i Bærum

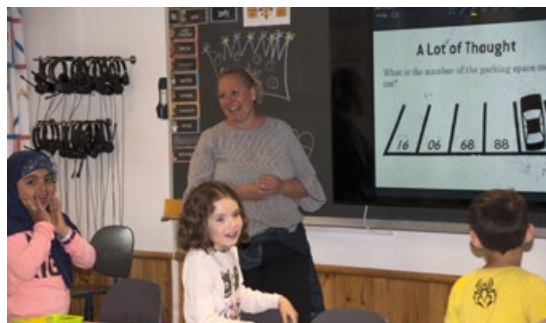
elevene forståelse for sentrale elementer innenfor enkeltfag, men lærer også å se sammenhenger mellom ulike fagområder, sier skolesjef

Siv Herikstad. – Målet med dybdelæring er varig endring i forståelse. Gjennom refleksjon, kritisk tenkning, kreativitet tilegner seg elevene

seg kunnskap, ferdigheter og kompetanse for livet.

GODE RELASJONER GIR GODE RESULTATER: Gjennom å håndhilse på elevene hver morgen forteller lærer Levi Nesbakken at han ser hvert enkelt elev. Her hilser han på Johannes og Sebastian. ALLE FOTO: SOFIE META

VISUALISERING: Med læringsbrettet kan lærer Kristin Braathen på Emma Hjorth skole vise elevene regnestykker på storskjerm. – Mange elever trenger mer enn en bok. Da er det greit å ha en digital og visuell måte å vise det frem på, sier hun.

ALT PÅ ETT STED: – Jeg kan ikke huske siste gang vi ikke brukte nettbrett i timen, sier Sophie i 9. klasse på Mølladammen skole, her sammen med Sebastian og Johannes. Hun forteller at de bruker bøker i tillegg, men at hun ønsker at alt var på nettbrettet.

Velkommen til fremtidens skole!

Mandag begynte 380 elever på flunkende nye Bekkestua barneskole. – Det er et fleksibelt bygg med mange gode løsninger - en skole for fremtiden, sier eiendomsdirektør Kristin Fagerhaug.

SOFIE META

BEKKESTUA: Den nye skolen har tradisjonelle klasserom, men også mange moderne elementer, for eksempel stort musikkrom, forsamlings-

sal med lyd- og lysanlegg i toppklasse, danserom, skaperkjeller og forskerloft.

Miljøprofil

I tillegg til å være Passivhus er

skolen det første kommunale bygget i Bærum som er sertifisert med BREEM very good. Byggeplassen har vært fossilfri, hvilket blant annet innebærer at anleggsmaskiner er elektriske, batteri- eller

hydrogendrevne. Skolen er tilknyttet nærvarmeanlegg i Nadderudhallen.

Det er ikke parkering ved skolen. De nærmeste parkeringsplassene ligger ved Nadderudhallen.

ET BYGG FOR FREMTIDEN: Nye Bekkestua barneskole er ferdig. Bygget har et lekent uttrykk med farget solskjerming. FOTO: HANS CHRISTIAN RUUD

FARGERIKT: Skolen har sju trinnområder med fire klasserom, grupperom og fellesområde per trinn. Interiørene har ulik farge på hvert trinn og kunst fra to lokale kunstnere, Martin Watson og Hama Woods. FOTO: SOFIE META

MORSOM LEKEPlass: Uteområdet med lekeapparater, trampoliner, husker og klatrestativer, er blitt et løft for nærmiljøet. FOTO: SOFIE META

Bærumsskolen og barnehagene

Vennskap på tvers av generasjonene

Elever fra Grav skole besøker beboerne på Capralhaugen omsorgsbolig som en del av arbeidet med temaet livsmestring. Elevene har blant annet intervjuet de eldre om deres livshistorie, de har bakt boller og spilt spill sammen. – Det blir en veldig hyggelig og litt annerledes skoledag, sier syvendeklassingene Vivi, Aurora og Eline.

– Det er morsomt å få besøk av elevene, sier Marie (97). – Jeg og mannen min spilte mye Vri-åtter, nå er det veldig trivelig å spille med disse jentene!

FOTO: RAGNHILD I. HOEM

Leverer «CV» før skolestart

I Bærum leverer barnehagebarn en «CV» før de begynner på skolen. «CVen» er en del av overgangsrutinene mellom barnehage og skole/SFO. Hensikten er blant annet å bidra til at barnas stemmer blir hørt i overgangen, samt at lærere kan starte relasjonsarbeidet med barna så tidlig som mulig.

FOTO: MARIA HEE FURULUND

Universitetsbarnehager

I Bærum er det fra høsten 2019 to Universitetsbarnehager - Lønnås og Høvik. Universitetsbarnehager er et partnerskap mellom OsloMet og barnehagene om barnehagelærerutdanningen. – Et tett samarbeid med OsloMet gir barnehagene mange muligheter, blant annet faglig utvikling, men også utfordringer som gjelder ressursbruk og samarbeid, sier Terje Viggen, seksjonsleder Oppvekt - barnehage. – Målet er at flere og faglig sterke barnehagelærere kommer ferdig utdannet fra universitetet og ut i barnehagene. FOTO: ELISABETH BJØRNSTAD CHRISTENSEN

Utvikler musikk-, kunst- og håndverksfag

For å forsterke innsatsen innen musikk, kunst og håndverk kan ungdomsskoler i Bærum søke om midler på inntil 100 000 kroner per år. Midlene går til alt fra utstyr, for eksempel lyd- og lysanlegg, og instrumenter, til kompetanseheving for medarbeidere og samarbeid med eksterne aktører.

Nye rektorer i bærumsskolen

Eli Bakke er ny rektor på Haug skole og ressurscenter. Hun startet i jobben 29. april og kommer fra jobben som rektor ved Tøndergård skole og ressurscenter i Molde.

Hans-Marius Christensen er ansatt som ny rektor ved Ringstabekk skole. Hans-Marius kommer fra jobben som rektor ved Hundsund skole. Han vil bli på Hundsund frem til ny rektor er klar for å ta over der.

NYTT VALGFAG PÅ HUNDSUND

Praktisk håndverksfag er et nytt valgfag på Hundsund ungdomsskole. – Med dette valgfaget håper vi at elevene kan få gjort seg noen erfaringer med praktiske håndverksfag, og kanskje noen vil velge et mer praktisk alternativ på videregående, sier rektor Hans-Marius Christensen. – Kanskje kan det også bidra til at noen velger fagområder på tvers av tradisjonell kjønnsdeling i arbeidslivet? FOTO: SOFIE META

TO SKOLER JUBILEER

I år er det 50 år siden Rykkinn skole og Hauger ungdomsskole ble åpnet.

BARNEHAGEBARN PÅ BIEBESØK

Naturgruppen i Kolsås barnehage besøker Wøyen gård for å lære mer om bier, hvordan biene jobber og hvorfor de er så viktige. Her prøver to av barna seg i rollen som birøkter. FOTO: MARIA HEE FURULUND

Velkommen til nytt barnehageår!

Nytt barnehageår betyr nye bekjentskaper. Nye barn og nye foresatte skal bli kjent med oss i barnehagene, og vi med dem. Vi ønsker alle barn og foresatte velkommen til barnehagen!

For at barna skal kunne utfolde seg i lek, og lære i våre barnehager, må vi sammen med de foresatte skape et trygt læringsmiljø. Dette får vi til gjennom et gjensidig samspill og samarbeid.

I oppstarten av nytt barnehageår er vi opptatt av å ta hele familien med, enten vi kaller det tilvenning eller tilknytning, og samtidig som barnehagekvaliteten kan være, og er, avgjørende for barns utvikling, må vi huske at familien har størst betydning.

Dette betyr at vårt daglige samarbeid med hjemmet blir avgjørende helt fra starten i et barns barnehagekarriere. Vi oppfordrer i denne sammenhengen foreldre til å melde seg som representanter i barnehagens Samarbeidsutvalg, og ikke minst til Foreldreutvalget for barnehager som skal velges i september. Informasjon om dette blir sendt ut fra alle styrerne i løpet av august.

Erik Førland, barnehagesjef

Skoleklar eller elevklar?

Klarer vi å lage en skolehverdag som gir hvert enkelt barn de optimale betingelsene for sosial og

faglig utvikling? Er skolen vår elevklar? Tydelige rutiner for samarbeid barnehage - skole er et ledd i arbeidet med å sikre barna den beste overgangen fra barnehage til skole. I sum er det duket for et solid lag voksne som sammen skal skape den gode lærings- og oppvekstarenaen for et nytt kull førsteklasinger. Og vi vet så godt hva som er aller mest viktig:

- Å føle at man hører til og er trygg og blir inkludert
- Å ha et godt forhold til læreren og føle at man blir likt av læreren
- Å oppleve vennskap

Raushet og omtenkhet læres best ved at vi voksne er gode rollemodeller. Sommerfuglene som skaper uro hos førsteklasingene forsvinner i møte med trygge pedagoger som bygger klassemiljøet via solid relasjonsledelse og faglig undervisningskunst.

Den siste sommerfuglen blir borte hos seksåringen når den første bli-med-hjem-invitasjonen foreligger. Da er det bare herlig å være (snart) seks år og skolebarn!

Siv Herikstad, skolesjef

TRYGG-KONTAKTEN - et tilbud til alle barn og foreldre i Bærum

Når det oppstår mobbing eller konflikter som er vanskelige å løse, er Trygg-kontakten der for dere. Trygg-kontakten vil lytte, gi råd og samarbeide med dere og skolen.

«Vi vil bidra til at alle barn og ungdom i Bærum har et trygt og godt skolemiljø.»

Bente og Mari, Trygg-kontakten

Ta kontakt:

Bente Granberg..... tlf: 415 60 840

Mari Lundhaug Pharo. tlf: 911 39 616

E-post: trygg@baerum.kommune.no

SOFIE er opptatt av å kildesortere både hjemme og på skolen. FOTO: MARIA HEE FURULUND

Nå kan skolene kildesortere!

Nå starter skolene i Bærum med kildesortering. Det er Storøya-elev Sofie glad for.

MARIA HEE FURULUND

BÆRUM: – Det er veldig bra med kildesortering! Hvis vi ikke kildesorterer blir ikke søpla resirkulert og da får vi ikke brukt den like bra, sier Sofie som er elev ved Storøya skole.

Kommunen innfører nå kildesortering på alle barne- og ungdomsskoler, der barneskolene skal sortere fra skolestart. 90 prosent av kommunale barnehager kildesorterer allerede. Resten av barnehagene,

ungdomsskolene og institusjoner skal starte kildesortering i løpet av året.

– Viktig å få på plass

Sofie forteller at både hun og vennene hennes vet hvorfor avfall bør kildesorteres. Det har de lært om både hjemme og på skolen. Nå skal det legges tilrette for at elevene skal kunne kildesortere matavfall, plastemballasje, glass og metallemballasje og papp, papir og drikkekartong.

Kildesortering på skolene har vært viktig å få på plass. Å kildesortere er et godt og klimaklokt tiltak fordi det handler om å utnytte ressursene som

finnes i avfallet. Flere elever i Bærum har også etterspurt kildesortering på skolene sine, noe som tydelig viser at de unge ønsker å handle til det beste for klima og miljø.

Skolesjef Siv Herikstad sier kildesortering er en naturlig del av skolens faglige innhold innen bærekraftig utvikling.

– Kildesortering, gjenvinning og reduksjon av avfall har en sentral plass i skolens læreplaner, og liv og lære må henge sammen ved at barn og unge opplever kildesortering i praksis både hjemme og på skolen, sier Herikstad.

FAKTA

Kildesortering på skoler, barnehager og institusjoner

- Fra skolestart innføres kildesortering av matavfall, plastemballasje, glass og metallemballasje og papp, papir og drikkekartong på alle barneskolene i Bærum. Ungdomsskolene starter fortløpende etter skolestart.
- 90% av barnehagene kildesorterer allerede
- I løpet av året innføres kildesortering i resten av barnehagene, ungdomsskolene og andre formålsbygg i Bærum kommune.
- Mer informasjon om kildesortering i Bærum: www.baerum.kommune.no/renovasjon

Fem barn om det å gå til skolen

Bæringen har snakket med fem elever ved Blommenholm skole om deres skolevei.

FOTO MARIA HEE FURULUND

Christina

– Jeg går til skolen sammen med Tobias og Emilie. Vi går ned 300 trappetrinn (broren min har talt) på vei til skolen. Vi går fordi det er sunt å gå.

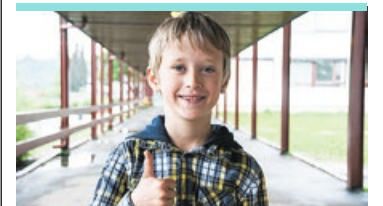
Stella

– Jeg går med storebroren min de dagene han ikke sykler til skolen. Jeg liker å gå forbi Ingerlien, fordi det var der mamma bodde da hun var liten.

Laura

– Det morsomste med å gå er å gå oppover i bakker. Da ser jeg mange brunsnegler og sånn. Jeg går med en gågruppe og det er fint å gå med flere.

Olav

– Jeg går til en som heter Vetle og så går vi til skolen sammen. Det er morsomt å gå sammen med Vetle. Jeg er skikkelig god venn med han og vi går og snakker.

Alexander

– Jeg går med storebroren min og med en som heter Mikkel. Vi pleier å snakke om skumle ting, som filmer og sånn, men jeg blir ikke redd.

Starter nye klimaprosjekter i Bærum

Sensorer i kommunale bygg, en studie av bilbruk i østre Bærum og eltruck på Isi. Kommunen starter nå opp flere nye klimaprosjekter.

MARIA HEE FURULUND

BÆRUM: De nye prosjektene omhandler både bygg, reisevaner og transportmidler. De har til felles at de skal bidra til mindre utslipp av

klimagasser i Bærum. Prosjektene støttes med midler fra Miljødirektoratet gjennom Klimasats-ordningen.

Tre av prosjektene er:

- Sensorer i bygg: Prosjektet vil teste bruken av sensorer i flere kommunale bygg. Hensikten er å lære mer om hvordan byggene brukes, og få mer kunnskap om hvordan det bør bygges i fremtiden for å sikre optimal bruk av areal og bygg.

- Studie i østre Bærum: Kommunen skal igangsette en case-studie av et utvalgt område i østre Bærum. Studien skal kartlegge hvilke transportmuligheter det kan legges til rette for i området, hvis bilene skal stå. Hensikten er å finne tiltak som kan redusere bilbruk i allerede eksisterende boligområder.
- Eltruck på Isi: Kommunen fortsetter å fase ut sine fossildrevne

tjenestebiler og har fått tilskudd til innkjøp av elvarebiler, biogasslastebil og eltruck. Eltrucken skal brukes på Isi gjenvinningsstasjon.

FAKTA

Om klima- og miljøprosjekter i Bærum

- De siste årene har kommunen satt i gang 14 klima- og miljøprosjekter med støtte fra Klimasats.
- Mer informasjon om miljø- og klimaprosjekter i Bærum finner du på: www.baerum.kommune.no/klimaklok

Vil du være med i Bærumsfolk?

Vi inviterer deg til å ta utfordringen: å leve mer bærekraftig i 30 dager! Ingen kan gjøre alt, men alle kan gjøre litt.

MARIA HEE FURULUND

BÆRUM: *Bærumsfolk* er et prosjekt som handler om å utfordre seg selv til å leve med én bærekraftig endring i 30 dager. Den første av tre kampanjer av *Bærumsfolk* foregikk i mai og både studenter, pensjonister og familier fra Bærum deltok. De valgte blant annet å

kutte ut plastemballasje, bruke mindre varmtvann, spise mindre kjøtt og sykle til jobb.

Ble snakkis

Underveis delte deltagerne sine erfaringer og tanker gjennom blogging og sosiale medier.

På denne måten blir flere inspirert til å gjøre egne endringer.

– Det går ikke en dag uten at jeg får spørsmål: «Hvordan går det med plastprosjektet deres?». Det blir et samtaleemne i lunsjen, familiebusdager, med venner og til og med butikkansatte. Det er jo litt gøy,

skriver deltager Thomas Angeltveit på bloggen baerumsfolk.no.

Han og familien valgte å redusere bruken av plastemballasje til et Norgesglass på 30 dager – noe de klarte.

Fortsetter å utfordre seg selv

Flere av dem som deltok i mai og juni sier de opplevde det som positivt å utfordre seg selv til å leve mer bærekraftig. Flere har også valgt å fortsette og dette bidrar til at prosjektet skaper varig endring.

– Jeg er glad jeg sa ja til å være med, jeg har gjort endringer som er betydningsfulle, skriver deltager

Elisabeth Biørnstad på bloggen.

– Endringen er ikke bare den som skjer i løpet av de dagene vi er med i prosjektet. Den er i alle fall for meg og oss blitt en konstant. Jeg er hele tiden på utkikk etter grønnere løsninger, skriver deltager Anya Seeberg Liaaen.

Du kan delta i neste runde

Neste kampanje av *Bærumsfolk* har planlagt oppstart i oktober.

Ønsker du delta kan du kontakte spesialrådgiver i kommunen Liv Eva Wiedswang, på e-post lwie@baerum.kommune.no

FAKTA

Om Bærumsfolk

- *Bærumsfolk* skal involvere og engasjere bæringer i miljø- og klimaarbeidet. Prosjektet viser at den enkelte er viktig for at vi skal bli en klimaklok kommune.
- Prosjektet er et samarbeid mellom kommunen og organisasjonen cCHANGE.
- Mer informasjon: baerumsfolk.no – [Facebook](https://www.facebook.com/Baerumsfolk) Bærumsfolk

BÆRUMSFOLK: Klimaprojektet skal drives frem av historier og erfaringer fra innbyggere i Bærum. FOTO: SIRI BJØRNBAKKEN

King Coffee vant «Klimaklok 2019»

BÆRUM: Stabekk-bedriften King Coffee vant kommunens klima- og miljøpris «Klimaklok 2019». Prisen tildeles noen som har gjort en ekstra innsats for utviklingen av et klimaklokt bærumsamfunn. King Coffee imponerte juryen med et helhetlig syn på klima, miljø og inkludering i sitt arbeid. De fire nominerte til «Klimaklok 2019» var: Øvrevoll Galopp, Stabæk Fotball, Idun Winge og King Coffee. Ordfører Lisbeth Hammer Krog delte ut «Klimaklok 2019» på verdens miljødag 5. juni.

FOTO: MARIA HEE FURULUND

Byvekstavtale sikrer Fornebubanen

Byvekstavtalen mellom staten, Akershus fylkeskommune og Oslo, Bærum, Skedsmo og Oppegård kommuner sikrer statlig bidrag til Fornebubanen.

MARIA HEE FURULUND

BÆRUM: Byvekstavtalen ble signert 26. juni og overlevert politisk styringsgruppe. Avtalen er siste byggestein i det kompliserte plan- og avtaleverket som til sammen sikrer at bygging av Fornebubanen kan starte opp. Prisen for Fornebubanen er nå beregnet til 16,2 mrd. kr.

I avtalen forplikter partene seg til å se på innsparingstiltak og redusere fremdriftsrisikoen. Blant annet skal det sees på en annen løsning på Skøyen stasjon som kan gi en besparelse på 1,1 mrd. kr. Statens bidrag er satt til 50 prosent etter

innsparing. Den fremforhandlede avtalen skal behandles av fylkestinget, Oslo bystyre, kommunestyrene og regjeringen.

Mer informasjon: www.baerum.kommune.no/byvekstavtalen

RÅDMANN Erik Kjeldstadli under signeringen av Byvekstavtalen 26. juni. FOTO: MARIA HEE FURULUND

ANNONSER

Her annonserer først og fremst kommunale tjenestesteder om arrangementer, kurs og kunngjøringer som angår allmennheten. Det er gratis å annonsere i Bæringen, og vi tar med ikke-kommersielle annonser fra organisasjonslivet når det er plass. Arrangementene/kurs må være åpne for innbyggerne. Kjøp- og salgsannonser tas ikke inn. Annonsetekstene må være korte og konsise, klare til trykking. Bæringen-redaksjonen beholder seg retten til å redigere lange tekster. Vi kan dessverre ikke love plass til bilder og illustrasjoner. Annonsene sendes til: baeringen@baerum.kommune.no innen gjeldende frister. Neste nummer kommer ut 26. september, med annonsefrist 9. september.

ANNONSEANSVARLIG: VIGDIS BJØRKYØ

BARN OG UNGE

BARNEVERNVAKTEN

Barnevernvakten har ansvar for barnevernets akutt-tjeneste i Asker og Bærum utenom barneverntjenestens kontortid. Barnevernvakten yter hjelp til barn og unge i alderen 0–18 år og deres familier. **Adresse:** Kjørboveien 22, Sandvika. **Tlf.** 67 50 47 70

BARNEVERNET

- søker støttekontakter og besøkshjem. **Ta kontakt med Anne-Stine Ødegaard:** anne-stine.odegaard@baerum.kommune.no eller tlf. 400 19 431.

AKUTTHJELP TIL BARNEFAMILIER

«Akutthjelp til barnefamilier» skal sikre nødvendig hjelp i en akutt krise. Målgruppen er familier med barn 0–12 år når omsorgspersoner er syke eller har et annet akutt hjelpebehov. Tjenestetilbudet er avlastning for barn på dagtid hverdager, halve dager 2–3 dager per uke. Det kan innvilges hjelp i en avgrenset periode på 2–4 uker. Det beregnes en egenandel. Det må foreligge en helsemessig begrunnelse fra fastlege, helsesøster eller annen instans. **Mer informasjon:** www.baerum.kommune.no eller tlf. 67 50 89 10/468 09 444.

BLI KJENT MED

HOME-START FAMILIEKONTAKTEN

Home-Start Familiekontakten (HSF) er et foreldrestøtte-program som hjelper barnefamilier. Familiekontakten består av frivillige. Nå er tilbudet i startfasen med HSF+, som vil være et tilbud for barnefamilier med større barn (6–16 år). Sjekk vår stand på Byfesten i Sandvika 23–25. august for mer informasjon om vårt tilbud. **Introduksjonskveld for nye kursdeltakere:** onsdag 28. august kl. 17–20, Marie Plahtes helsestasjon, Dønskiveien 50. Påmelding via sms til 948 24 276.

HELSELEGEVAKTEN

LEGEVAKTEN

Telefonnummeret til legevakten er **116117**. Nummeret er landsdekkende. Uansett hvor du oppholder deg, vil du komme frem til legevakten der du er. Telefonen er døgnåpen.

ATRI-X: SENTER FOR FRIHETS- OG VELFERDSTEKNOLOGI

På Atri-X kan du utforske og lære mer om ulike hjelpemidler som kan gi deg eller dine nærmeste en enklere og tryggere hverdag. Besøk oss gjerne i Claude Monets allé 21 ved siden av Sandvika Storsenter. Åpningstider: tirsdag, onsdag og fredag 10–15 og torsdag 10–18. **Les mer på:** www.baerum.kommune.no/velferdsteknologi og følg oss på Facebook.

ASKER OG BÆRUM KRISESENTER

Tlf. 67 50 83 83

Krisesenteret er et gratis, døgnåpent tilbud til kvinner, menn og deres barn, som er utsatt for vold i nære relasjoner. Krisesenteret tilbyr samtaler med råd og veiledning, midlertidig botilbud for de som ikke er trygge i hjemmet, og bistand til å kontakte andre hjelpeinstanser. Krisesenteret har også et tilbud til mennesker utsatt for tvangsekteskap og menneskehandel.

BÆRUM HELSE OG FRISKLIV

Frisklivssenteret: Ønsker du å endre levevaner? Frisklivssenteret er en kommunal forebyggende helsestjeneste som tilbyr støtte til å endre levevaner innen kosthold, fysisk aktivitet, tobakk og søvn, og til å mestre helseutfordringer. Lavterskel og kort ventetid. **Kontakt:** tlf. 974 02 798 eller frisklivssenteret@baerum.kommune.no. **Se www.baerum.kommune.no for mer informasjon om kursene våre.**

Frisklivskurs: 12 ukers kurs innen endring av levevaner, med trening to dager i uken.

Frisklivskurs til fremmedspråklige: 12 ukers kurs innen endring av levevaner, som tilrettelegges med tolk, med trening to dager i uken.

Friskliv barn og familie: 12 ukers Frisklivstilbud til barn med overvekt samt familien. Start: 8. oktober.

Snus- og røykesluttkurs: Start: 21. oktober

Kostholdskurs: Start: 23. september og 18. november

Søvnkurs: Start: 4. september og 30. oktober

Mestringstreff: Mestringskurs med mål om å styrke egne ressurser og mestringsevne for å bedre livskvalitet. Start: 5. september og 24. oktober

Pårørendekurs: Tema er følelser, stress og belastninger knyttet til pårønderollen og hvordan ivareta seg selv som pårørende. Start: 19. september

Mestringskurs for deg med kognitive endringer etter hjerneslag/hodeskade:

Kontakt: Lief Helene Janborg: 415 05 813
Kursstart: 3. september.

Kurs i Livsstyrketrening: For deg som lever med helseutfordringer, smerter i kroppen, stress, indre uro, dårlig selvbilde. Gjennom oppmerksomt nærvær kan du oppdage hvordan sammenhengen mellom tanker, følelser, kropp påvirker livssituasjonen din. Kursstart 3. september. Informasjon og påmelding: Camilla Finckenhagen tlf. 908 34 708 eller camilla.finckenhagen@baerum.kommune.no

RASK PSYKISK HELSEHJELP

Trenger du støtte til å takle hverdagen? Rask psykisk helsehjelp er kommunens tilbud til deg over 18 år som har lettere psykiske vansker, for eksempel angst/bekymring, depresjon/nedstemthet, alkoholmisbruk, søvnproblemer, stress, samlivsproblemer, utbrenthet og sorg. Lavterskel, kort ventetid, ingen krav til henvisning. Kontakt: raskpsykiskhelsehjelp@baerum.kommune.no eller telefon 67 50 41 79.

LÆRINGS- OG MESTRINGSENTERET, BÆRUM SYKEHUS

Alle kurs holdes på Lærings- og mestringssenteret, Bærum sykehus.

Mer info: Tlf. 67 80 93 14 eller lms.bs@vestreviken.no

Temadager for slagrammede og pårørende:

Hensikten med temadagene er å gi kunnskap om temaer knyttet til hjerneslag. Vi ønsker samtidig å legge til rette for en sosial arena hvor slagrammede og deres pårørende.

11. september kl. 11.30–14.30: Tema «Depresjon etter hjerneslag» ved psykolog Espen Madsen, Sunnaas sykehus. Påmelding til Lærings- og mestringssenteret.

KOLS-skole

Kursdager: 10. oktober, 17. oktober og 24. oktober. Alle dager kl. 10–15.

Tilbudet består av: Kartleggingssamtale og lungefunksjonsmålinger med sykepleier på medisinsk poliklinikk, samt trening og undervisning i gruppe. Kontaktinfo: Lungepoliklinikken, Bærum sykehus tlf. 67 80 92 22

HØRSELHEMMEDES LANDSFORBUND BÆRUM

Har du mistanke om at du eller noen av dine nærmeste hører dårlig?

Du kan teste hørselen hos Atri-X i forbindelse med Sandvika Byfest, lørdag 24. august, kl. 10–15, Claude Monets allé 21, Sandvika.

KREFTFORENINGENS FRIVILLIGGRUPPE

Temakafé er et møtested for kreftpasienter, pårørende og etterlatte. Her møtes likesinnede og fagfolk. Fokus på områder som mestring, humor, kultur, den gode samtalen og fagtemaer.

Møtested: Hasselbakken, Askerveien 47, Asker. Skysstilbud. Onsdager kl. 12–14. **Datoer:** 11. og 25. september, 9. og 23. oktober, 13. og 27. november. Mer info: www.kreftforening.no

PÅRØRENDESKOLEN

Kurs for pårørende til personer med demens. Informasjon og kunnskap om de ulike demenssykdommene. Temaene er i tråd med det nasjonale konseptet for Pårørendeskoler i Norge. Atrium ressursenter, Claude Monets allé 21 i Sandvika. **Dagkurs:** 6 onsdager kl. 9–12 eller kl. 10–13, oppstart 18. september. **Kveldskurs:** 6 onsdager kl. 18–21, oppstart 18. september.

Samtalegruppe for pårørende til personer med demens

Atrium ressursenter, Claude Monets allé 21 i Sandvika. **Oppstart:** Mandag 16. september kl. 12.30–14.30, fortrinnsvis hver 14. dag fram til jul. **Påmelding og spørsmål:** Torhild Bjørge, tlf. 997 98 048 - bruk gjerne sms/melding eller e-post torhild.bjorge@baerum.kommune.no eller Kristine Hennie, tlf. 971 03 796 eller e-post kristine.hennie@baerum.kommune.no

Du kan også få informasjon på kommunens demenstlf. 476 65 500, åpen mandag til fredag kl. 9–15, eller e-post demensinfo@baerum.kommune.no

DEMENS DAGEN 2019

Fredag 20. september i ODEON kino (Kino 1) Sandvika kl. 11–15. Interessante foredrag: *Samspillet mellom personer med demens, pårørende, og ansatte*, v/ professor Rita Jakobsen Lovisenberg diakonale høyskole *Demenslandsbyen - Carpe Diem*, v/ prosjektleder Trude Schei og tjenesteleder Arne Mehlum. Presentasjon av pårønderprosjektet v/prosjektleder Kristin Skutle og LIVE-prosjektet v/demensrådgiver Anne Marie Hanson. *En pårønderes opplevelser* v/Mary Ann Røyert. Gratis, ingen påmelding. Maks 250 deltagere.

SAMFUNN

ISI GJENVININGSSTASJON

Unngå kø og ta turen til Isi på kveldstid i ukedagene. Pakk smart i bilen for en mer effektiv levering.

Åpningstider: Mandag–torsdag kl. 7–21, fredag kl. 7–16, og lørdag kl. 8–16.

Mer info: www.baerum.kommune.no/isi

E-post: post@baerum.kommune.no eller tlf. 67 17 43 30.

PENSJONIST MED LEDIG TID?

Vi trenger deg som besøksvenn/avlaster for pårørende til hjemmeboende personer med demens. Opplæring via pårørendeskole og regelmessig gruppeveiledning. Du bestemmer selv hvor mye du ønsker å jobbe, men hold av en fast ukedag til besøket. Du må beherske norsk språk godt. Det er en fordel at du disponerer bil. Tjenesten er timebetalt. Vi trenger både menn og kvinner mellom 50 og 70 år.

Mer info: Spesialkonsulent Liv Folkestad, Epost: liv.folkestad@baerum.kommune.no Tlf. 67 50 47 65 eller mobil 416 57 618

FRITID OG AVLASTNING SØKER AVLASTERE

Bærum kommune har flere familier som trenger avlastere for barn/ungdom. Antall timer varierer ut fra familiens vedtak/timer de har fått innvilget. Barnas/ungdommens utfordringer varierer, men felles for alle er at de trenger trygghet, omsorg og forutsigbarhet. Du må kunne jobbe fleksibelt på ettermiddag/kveldstid/natt og helger. **Krav:** norskkunnskaper muntlig/skriftlig, samt gyldig arbeids- og oppholdstillatelse. Lønn 150 kr per time. Alle søkere skal søke elektronisk på skjema, se www.baerum.kommune.no/fritidogavlastning

Mer info: Cathrine Mandel, tlf. 67 50 86 06/ 950 77 028, Heidi Johnsen tlf. 67 50 86 03 eller Marianne Rognum tlf. 67 50 42 68.

BÆRUM STORKJØKKEN

Til deg som er eldre og ønsker middag levert på døren. Bærum kommunes eget kjøkken leverer næringsriktig tradisjonell middagsmat i porsjonspakninger ferdig til oppvarming, og et begrenset antall type dietter fra en variert meny.

Mer informasjon: tlf. 932 22 333 eller e-post middag@baerum.kommune.no www.baerum.kommune.no/baerumstorkjokken

ETABLERERTJENESTEN

I NYE ASKER OG BÆRUM

Etablerertjenesten er for deg som ønsker å starte eller har startet egen bedrift. Påmelding til kurs, veiledningstime og næringsfaglig vurdering: www.etablerer-akershus.no Spørsmål om tjenesten: e-post: etablerer@askershus.no eller tlf. 02314.

KULTUR

TUR MED MENING

Pilegrimsledens venner trenger guider.

Guidene skal være veiviserer gjennom marka for skoleklasser. Turen er en del av Den kulturelle skolesekken. Oppdraget som veiviser er frivillig og gir gode opplevelser. Dette arbeidet eigner seg for nypensjonister med sans for friluftsliv og historie.

Cirka to turer hver vår og høst. Passer dette for deg? Kontakt Sissel Løberg, tlf. 474 01 308 eller e-post sissel_loberg@hotmail.com. **Mer info:** <http://barum.ksys.no/produksjon/1192452>

FRIVILLIG

AKTIVITETER VED BÆRUM FRIVILLIGSENTRAL:

Fra 1. april holder Bærum Frivilligsentral til i Elias Smiths vei 7. Mer informasjon om aktivitetene: tlf. 979 49 356.

Stavgang på Kalvøya: Velkommen til hyggelig stavganggruppe hver mandag og torsdag kl.11–12. Møt opp ved kiosken rett over broen på Kalvøya. Staver kan lånes. Gratis å delta. **Velkommen til hyggelig strikkekafé – annehver onsdag kl. 13–15:** Ta med strikketøy eller annet håndarbeid og kom. Det serveres kaffe og litt å bite i.

Advokatvakt torsdager kl. 16.30–18.30: Inntil 30 minutters gratis veiledning. Kølapper deles ut fra kl.16.

Internasjonalt kor lørdager kl. 15–17 på Villa Walle: Har du lyst til å syng? Alle er velkommen til hyggelig sosialt fellesskap. For mer informasjon, kontakt Simin på tlf. 998 92 938.

Språkkafé hver tirsdag kl. 16–17.30: Velkommen til vår hyggelige språkkafé, enten du kan lite eller mye norsk.

New Amigos språkkafé onsdager kl.18–20. Vi har brettspillet New Amigos på norsk-engelsk og norsk-spansk. Enten det er norsk, engelsk eller spansk du ønsker å lære, er du velkommen.

SENIOR

DATAVEILEDNING PÅ BÆRUM BIBLIOTEK, BEKKESTUA

Individuell veiledning inntil en time for alle seniorer, tirsdager mellom kl. 12 og 14. Frivillige fra Seniornett Bærum veileder i enkel bruk av pc, nettbrett og smarttelefon. Ta med eget utstyr. Du bestemmer selv hva du ønsker å få hjelp til. Veiledningen er gratis, men krever påmelding. Ved påmelding ønsker vi informasjon om hvilket utstyr du har og hva du trenger hjelp til. Påmelding til barum@barum.folkebibl.no eller via telefon 67 50 96 00.

SENIORNETT BÆRUM

Veiledning i bruk av PC, Mac, nettbrett og mobil, se www.seniornett.no/lokalforening/baerum Kontakt: E-post: barum@seniornett.no

SENIORKULTUR

Vi har flyttet til Atriumgården sammen med Sandvika seniorsenter. Hjemmeside: www.baerum-seniorkultur.no Åpent hver dag: kl.11–14. tlf. 67 50 40 47 eller send melding på mobil 484 21 667, så ringer vi deg tilbake.

Har du lyst på en tur i høst? Kom gjerne innom for en kopp kaffe så kan vi snakke om reiser. **Gåla:** 15.–20. september. Gåla høyfjellshotell har et seniorprogram med aktivitetsleder og utendørs svømmebasseng. Reiseleder vil være aktiv med i dagsturer for den som ønsker selskap.

Albir Playa hotell & spa: 8.–17. oktober. Inkludert i prisen er blant annet bytur til Valencia. Tilbud om to andre turer.

Mer informasjon på hjemmesidene, i katalogen og hos oss i skranken.

FORNEBU SENIORUNIVERSITET

Kontakt: fsuniversitetet@gmail.com Nettside: u3a.no/index.php/hovedside-fornebu **Tirsdag 10. september:** Tidligere politisk kommentator i NRK og Aftenposten Håvard Narum kommenterer valgresultatet under tittelen «Valget dagen derpå».

Tirsdag 8. oktober: Direktør ved Vigelandmuseet, Jarle Strømødden: «Gustav Vigeland, Hva etterlater han seg? Refleksjoner ved 150-årsjubileet.»

Tirsdag 12. november: Professor og stortingsrepresentant Astrid Nøklebye Heiberg: «Helt OK å bli gammel - Hvorfor er det så farlig da?»

Tirsdag 10. desember: Professor ved NMBU Anne Sverdrup-Thygeson: «Jorden - insektenes planet og damaenes verden.» Samtlige møter starter kl. 11.

Opplev en mangfoldig og magisk høst på kulturhuset

LUCKY CHOPS, 10. OKTOBER: Youtube-stjerner, messing-fornere, livefavoritter som har kommet langt etter at karrieren ble kickstartet nede i New York-subwayen. Lucky Chops er mye, men mest av alt er de et heidundrandes liveband. Her møter vi et brassband som er varmbloDIG, funky og ekstrovert så det holder. FOTO: LUCKY CHOPS/PROMO

Høstsesongen på Bærum Kulturhus er mangfoldig, den blir i særdeleshet både poetisk, politisk og internasjonal. – Jeg er sikker på at alle finner noe å se fram til, sier kulturhussjef Morten Walderhaug.

SOFIE META

SANDVIKA: Til høsten fremstår Bærum Kulturhus i oppfrisket drakt: fasaden har fått flunkende nytt treverk og led-belysning så vel utenfor som inne i foajéen.

– Ny belysning kommer godt med – denne høsten har vi fokus på den franske byen Lyon, også kalt lysets by, sier kulturhussjef Morten Walderhaug. – Det blir vakre lysinstallasjoner på byggets fasade og inne på Foajéscenen for ikke å glemme konserter, danseforestillinger, teater og gastronomiske høydepunkt fra slutten av august til nyttår.

Nysirkus, brassmagi og Youtube-stjerner

Høydepunktene er mange i høstens program.

– Vi ser fram til å presentere dans som møter teknologi i «Pixel», mens

«Midnatt» byr på fascinerende nysirkus og teatermagi, forteller Walderhaug.

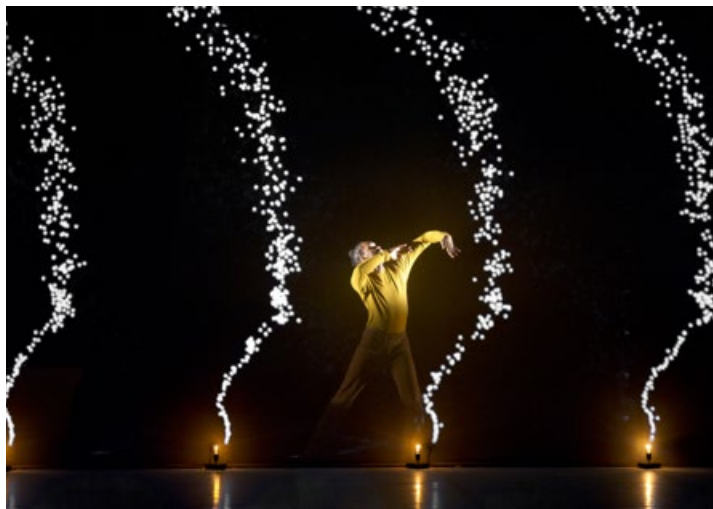
Stjernegitaristen John Scofield lanserer nytt samarbeid med Danmarks Radio Big Band, og det blir turné kick-off med Emilie Nicolas.

– I tillegg må du få med deg Youtube-stjernene i Lucky Chops med sin ville brassmagi, Sandvika-vennen og fiolinmesteren Charlie Siem og Mnozil – internasjonale messingstjerner med høyenergisk live-show, sier Walderhaug.

– Glem heller ikke våre populære Smak-kvelder der vi gjør dypdykk inn i vindistrikter, ølsorter eller brenneritradisjoner med dertil tilhørende mat.

Opplevelser gir gode minner

– Jeg er sikker på at alle finner noe å se fram til i høstens program. Og husk - selv om konserten eller forestillingen varer noen timer, så starter forventningen etter at man har trykket på kjøpsknappen, og selve opplevelsen bærer vi med oss som gode minner og et rom for ettertanke – ofte i lang tid, sier Walderhaug. – Er dette kunstens og kulturens viktigste betydning for oss mennesker?

Pixel, 18.–19. oktober: Spektakulært, poetisk møte mellom dans og digital magi av Mourad Merzouki/Kafig. Etter 30 år som dansekonstner har Merzouki tatt hiphop, dans og akrobatikk lenger enn noen andre inn i det 21. århundret. FOTO: LAURENT PHILLIPPE/AGATHE POUPENEY

FAKTA

Noen høydepunkter

• **19. september: Louis Sclavis Quartet**

Fransk jazznestor åpner Møt Lyon-serien i Bærum Kulturhus. Vakkert og frihetssøkende fra den meritterte franske jazzklarinetlisten Louis Sclavis.

• **26. september: Glemte**

En danseforestilling med den brutale nordnorske krigshistorien som bakteppe, med utgangspunkt i koreograf Simone Grøttes bestefars opplevelser.

En hyllest til Tanum

TANUM: «Tanumplatået – Bærums vakre og innholdsrike kulturlandskap». Det er navnet på en ny bok som hyller Tanum – de flotte naturkvalitetene, landbruket og gårdene, arkeologiske funn, friluftslivet og kulturlandskapet. Boken er et samarbeid mellom blant annet biologer, Asker og Bærum Historielag, Naturvernforbundet i Oslo og Akershus, Tanum Vel, Skui Vel, arkeologer fra fylkeskommunen, samt grunneierne. Bildet viser ordfører Lisbeth Hammer Krog sammen med Bjørn Frodahl, Sigmund Hågvær og Svein Holo som har vært med og laget boken.

FOTO: SOFIE META

KULTURMINNET

Pilegrimsleden i Bærum

SKRIVERBERGET: Pilegrimsleden går over Skriverberget, et flott sted for en pause. I tillegg ser man hvor veifarende har risset inn sine initialer og årstall i mer enn 200 år. FOTO: ROGER JENSEN

Legg sensommerturen til Pilegrimsleden og opplev vakker natur og spennende kulturminner.

ELISABETH SKASET

LYSAKER: Kort etter Olav Haraldssons fall i slaget på Stiklestad i 1030 ble Nidaros målet for dem som søkte sjelebot ved hans grav. Pilegrimsvandringene fikk et stort omfang frem til reformasjonen i 1537. Vi kan ikke være sikre på hvor middelalderens pilegrimer vandret, men veien fulgte samtidens ferdsselsårer.

VANDRING MOT NIDAROS

I 1997 åpnet en vandrerute langs den gamle Pilegrimsveien mellom Oslo og Trondheim. Ruten baserer seg på biskop Jens Nilssøns visitasberetning fra 1594. Ved å kartlegge biskopens reiserute har man påvist en middelaldervei som pilegrimene kan ha fulgt på sin vandring mot Nidaros. Beretningen beskriver biskopens reise gjennom Oslo by til Fåbro som krysser Lysakerelven hvor leden går inn i Bærum. Den strekker seg over Krokskogen hvor den stort sett følger den Bergenske Kongevei til Langbrutjern og Amtmannsbroa. Her går leden inn i Hole kommune og videre gjennom Ringerike til Nidaros.

VARIERT TUR

Pilegrimsleden i Bærum går gjennom et variert terreng i tettbygde strøk, eldre kulturlandskap, jordbruksområder og skogstrekninger. Man kan oppleve både vakker natur og spennende kulturminner underveis. Leden passerer Haslum middelalderkirke og på sin vandring kan man blant annet se spor etter kullmiler og kalkovner, gravhauger og rester etter gamle veifar.

Mer informasjon:

www.pilegrimsleden.no

Hvem synes du bør få Bærum kommunes kulturpris for 2020?

Mer informasjon:
www.baerum.kommune.no/kulturpris
Send ditt forslag innen
1. oktober.

Ønsker du å søke Bærum kommunes kulturstipend 2020?

Mer informasjon:
www.baerum.kommune.no/kulturstipend
Søknadsfrist **1. oktober.**

GALLERIER OG UTSTILLINGER

BÆRUM KUNSTHALL

Odd Nansensvei 19, Fornebu

Sissel Blystad, Bertil Greging, Ellen S. Holtskog
Til 1. september

Bente Louise Aas, Hanne Katrine Berg, Daniel Østvold, Javier Barrios

Anna Knappe og Amir Jan
12. september–6. oktober

BÆRUM KUNSTFORENING

Kinoveien 12, Sandvika

Jone Skjensvold og Arne Rygvold

Til 8. september
Oljemalerier og skulpturer i tre.

Elly Prestegård

14. september–6. oktober
Grafikk og vegginstallasjoner.

GALLERI AKVARELLEN

Hellerudveien 50, Lommedalen

Vårt nære miljø

29. august–22. september
Ti lokale akvarellmalere viser akvareller inspirert av vårt nærmiljø i Bærum og Oslo. Motivene er variert fra landskap, gatemotiv, hus, dører, blomster og «stilleben». Velkommen til åpningen 29. august kl.18.

GODTHAAB HELSE OG REHABILITERING

Gamle Ringeriksvei 148, Bekkestua

Akvareller underveis

13. august–10. oktober
Solveig Lønne Christiansen og Kristin Myhre. Åpent alle dager kl. 9–18. Godthaabs Venneforening står bak utstillingen. Salg rett fra vegg. 20 prosent av salget går til trivselsfremmende tiltak for beboerne på Godthaab.

HENIE ONSTAD KUNSTSENTER

Sonja Henies vei 31, Høvikodden
www.hok.no

Richard Avedon Til 8. september
Den amerikanske fotografen Richard Avedon anses som en av de største fotografene i det 20. århundret. Hans motefotografier og portretter har definert

ert vårt bilde av amerikansk stil, kultur og skjønnhet. FOTO: RICHARD AVEDON © THE RICHARD AVEDON FOUNDATION

Norsk dokumentarfoto

23. august–5. januar 2020
Utstillingen presenterer 35 norske fotografer som jobber i spennet mellom presse- og kunstfotografiet og er del av miljøet rundt Norwegian Journal of Photography (NJP).

Ultima festival: «Resonance» Gunhild Mathea Olausen

14.–15. september

Høvik Ballett 50 år

22.–29. september
Pop-up utstilling

KONSERTER OG FORESTILLINGER

BÆRUM KULTURHUS

Claude Monets allé 27, Sandvika
Les hele programmet på:
www.baerumkulturhus.no

«Honolulu Queen, Youth & Linked» DanseFOT / Nagelhus Schia Productions

30.–31. august
Årets forestilling i serien hvor unge dansetalenter møter profesjonelle dansekunstnere presenterer et allsidig og sterkt program med to urpremierer og ett nyskapt verk. Også denne forestillingen, som er sammensatt av tre ulike verk, er banebrytende i sin kobling mellom profesjonelle og talenter. Publikum vil få oppleve energien og kraften som et slikt møte utløser, og mulighet til å oppleve dans som til sammen er noe større enn hver enkelt danser.

Odd og Luna

7. september
Lisa Aisatos billedbøker som figurteater for barn fra 4 år. Odd og Luna er basert på barnebøkene «Odd er et egg» og «En fisk til Luna», som begge er fantastisk vakre, triste og morsomme bildebøker. Dette er en helt ny forestilling av den anerkjente polske regissøren Przemyslaw Jaszczak, produsert av Wroclaw Figurteater, og fremføres med norsk fortellerstemme. FOTO: K. KRUKOWSKI

Jacobsen, værsågod!

14. september
En morsom, musikalsk og aldri så lite absurd forestilling med Anne Marit Jacobsen. Det er rett og slett en drøm som har blitt virkelighet. 70 år og overmoden ønsker Jacobsen afasiaen velkommen og har ingen planer om å ta det rolig. Hun bare må møte publikum og vise alt som inspirerer henne. Vi skal få innblikk i den kaoskuffen som er Anne Marit Jacobsens karriere, og får møte noen av rollene hun fikk og de hun aldri fikk. Hun fabulerer rundt livet, døden og hvorfor i all verden hun har spilt så mye fugl.

Louis Sclavis Quartet

19. september
Møt Lyon: Vakkert og frihetssøkende fra den meritterte franske jazzklarinetisten

Louis Sclavis, en av fransk jazz' fremste.

FOTO: LUC JENNEPIN

Hot Club de Lyon

21. september
Jazzklubben Hot Club de Lyon er av den smått legendariske sorten. Etablert av saksofonisten Raoul Bruckert i 1948 er klubben fremdeles et nav i byens jazzmiljø. Ensemblet, som bærer samme navn som klubben der de har sin base, har på mange måter samme status. Her tar man ikke bare vare på arven etter fransk jazz' største stjerne, Django Reinhardt, man viderefører den og søker etter nytt land på jazzkartet.

Sandvika Master Series - Charlie Siem, fiolin & Itamar Golan, klaver

26. september
Fiolinisten Charlie Siem gjester sammen med Itamar Golan Bærum Kulturhus for fjerde gang. Ved tidligere konserter har de begeistret en fullsatt sal med deres musikalske overskudd og elegante formidlingsevner. Nå gleder vi oss til å høre dem nok en gang i Sandvika.

LOMMEDALSBANEN

Toget kjører søndag 25. august og hver søndag i september. Regelmessige avganger fra Gundershogget stasjon kl. 11–15. Adkomst med bil eller buss 150 og 210 til Bykrysset. Videre 1,6 km, følg skilt. Mer informasjon: mia.no/lommedalsbanen FOTO: MUSEENE I AKERSHUS

LILLØYPlassen NATURHUS

Oksenøyveien 100, Lysaker

Livet i havet og barnas våtmarksdag

1. september, kl. 12-15
Møt noen av de rare skapningene som lever i havet!

Pinnsvindag

8. september, kl. 12-15
Pinnsvinhjelpen forteller om pinnsvin og hva vi kan gjøre for å hjelpe dem.

Solcellesøndag

15. september, kl. 12-15
Bygg din egen solcellemodell.

Rovdyrshow

22. september, kl. 12-15
Møt den kjærlighetssyke ulven, den smidige gaupa, den altetende bamsen og fjellets eremitt - jerven! Show kl. 12.30 og 14.

FESTIVALER

Helt OK festival

31. august

Gratis musikkfestival arrangert av unge for unge. Lille scene i Sandvika.

HEI-festivalen

24. august
HEI-festivalen på Eiksmarka arrangeres for femte år på rad. 22 organisasjoner og lag deltar, og programmet er mer innholdsrikt enn tidligere år. Festivalen åpnes av ordfører Lisbeth Hammer Krog og Olivia Wille-Paulsen vil delta med solosang.

Kunst rett vest:

Bli kjent med en kunstner!

Bærum kommune er i år vertskommune for Kunst rett vest og fellesutstillingen vises på Henie Onstad Kunstsenter 12.–22. september. Kunstnerne åpner også atelierene sine for publikum.

VIGDIS BJØRKØY

BÆRUM: Kunst rett vest er en årlig kunstrunde, der juryerte billedkunstnere og kunsthåndverkere fra Vestregionen inviterer til en stor fellesutstilling, samt at kunstnerne inviterer publikum inn i sine atelierer og verksteder.

Mange søknader til utstillingen

I år deltar totalt 122 kunstnere, 29 av disse er kunstnere fra Bærum. Kommunen kan skilte med fire debutanter i prosjektet.
– Vi har aldri hatt så stor pågang av søkere før, sier leder for Kunst rett vest,

Bærekraftsmålene på byfesten

BÆRUM: Bærekraftsmålene er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

Bærekraftsmålene er utformet på et globalt nivå. For at Bærum skal kunne møte sine forpliktelser er både næringsliv og kommunen mobilisert. I Bærum kommune er de fire hovedmålene førende for strategier og planer.

Kommunens stand under Sandvika byfest vil handle om tre av de til sammen 17 bærekraftsmålene:

- **Mål 3: God helse.** Hør om hvordan du - med små, konkrete grep - kan skape mer hverdagsglede i ditt liv.
- **Mål 13: Stopp klimaendringene.** Hør om «Bærumfolk», et klimaprojekt der 15 bæringer i 30 dager lever med én bærekraftig utfordring. Tar du utfordringen?

FNs BÆREKRAFTSMÅL

- **Mål 17: Samarbeid for å nå målene.** Hør om - og/eller meld deg på - innbyggerpanelet. Her ønsker kommunen å prøve ut nye former for innbyggingsarbeid. Husk at du gjennom hele byfesten kan forhåndsstemme i rådhuset!

Besøk kommunen i standen vår foran rådhuset!